

IRAKE VĖL BUVO PAKARTI KELI ŽYDAI

Ališauskas, K. 7 2 70
7312 S. Washtenaw Ave.
CHICAGO, ILL., 60629

SOVIETAI GIRIA ČEKŲ PARTIJĄ UŽ KIETĄ LAISVĖS JĖGŲ SMAUGIMĄ

Pravda rašo apie čekų "meilę" sovietų Sąjungai

PRAGA. — Čekoslovakijos kariuomenės daliniai užėmė du svarbius tiltus Pragos mieste. Šarvuotai tebestovi priemiesčiuose. Pragoje per savaitgalį neramumų nebuvo, tačiau policija tebesuiminėja įtariamus trečiadienio demonstracijų dalyvius. Valdžia paskelbė griežtus įstatymus prieš mokytojus ir profesorius, kurie "neauklės jaunuolių pagal socialines bendruomenės principus". Iš darbų ir unių bus išmesti visi, kurie nesilaikys "socialistinės tvarkos". Partijos prezidentas paskelbė, kad policija ir saugumo įstaigos "nugalėjo fašistų ir revoliucijos priešų jėgas".

Čekoslovakija turės dar du kankinius, žuvusius Brno mieste, Moravijos sostinėje. Tai 18 metų Frantisek Kohout ir 19 metų Vladimir Hruby. Tarp 1-377 suimtųjų daugumą sudaro jaunimas. Demonstracijas išvaikyti padėjo senų partiečių daliniai, kurie su lazdomis žygiavo už kariuomenės dalinių. Kareiviai su durtuvais ant šautuvų vamzdžių sklaidė jaunuolių grupes, o vietinės milicijos daliniai vaikė paskirus demonstracijų dalyvius. Daug jaunų žmonių gatvėse buvo lazdomis primušta.

Sovietų spauda giria Čekoslovakijos saugumo organizaciją ir partiją. Sovietų Pravda teigia, kad demonstracijos ir riaušės kurstė "teroristai, fašistai, visuomenės padugnės ir politiniai bei kriminaliniai pogrindininkai". Jiems vadovavę "imperalistai" iš užsienių. Pravda ciniškai rašo, jog čekai "iškilmingai skelbia savo nuosirdžią meilę pirmajai socializmo tėvynei, čekų išlaivintojai — Sovietų Sąjungai". Tuo tarpu, niekas neįjungia čekų taip vieningi, kaip neapykanta rusams, jų krašto užpuolėjams, okupantams.

Sovietskajam Rosija rašo, jog didelį vaidmenį Čekoslovakijos neramumų organizavime turėjęs Radio Free Europe, kuris transliuoja programas į Čekoslovakiją 24 valandas per parą. Amerika irgi tiesioginiai prisidėjusi savo specialiomis jėgomis ir agentūromis.

Stebėtojai tvirtina, kad paskutiniai įvykiai Čekoslovakijoje dar kartą pabrėžė skirtumą tarp slovakių ir čekų. Bratislavoje, Slovakijos sostinėje neramumų nebuvo. Slovakai, kurie savo pusbrolių čekų nemėgsta, daug palankesni rusams ir ypą ukrainiečiams. Čekai tvirtina, kad Slovakija esanti kaip didelis dviratis. Jo ratai sukasi Maskvos link, jo sėdynė esanti Bratislavoje, o stabdžiai — Pragoje.

Kinijoje veikia sovietų agentai

HONG KONGAS. — Kinijos komunistų svarbieji laikraščiai paskelbė valdžios įkvėptą vedamąjį, kuriame raginama toliau budėti ir kovoti prieš Kinijos gyventojams svetimas ideologijas ir prieš skaldymą kinų liaudies. Laikraščiai tvirtina, kad svetimų valstybių agentai, įvairūs išsigimėliai ir liaudies priešai siekia sukaldyti Kinijos vieningumą.

Kinijos didžiausia skaldymo agitacija veda ir prižiūri Sovietų Sąjungai, kuriai rūpi Pekino valdžios matyti sau palankius žmones. Matyt, Kinijoje yra nemažai Maskvai palankių partiečių, prieš kuriuos dabar Mao Tse Tungo valdžia ragina kovoti

IŠ VISO PASAULIO

ROMA. — Komunistų partijos kontroliuojama Italijos darbo unių federacija pasmerkė Čekoslovakijos valdžios priemones prieš protestuojančius gyventojus. Pati okupacija ir po jos sekusi valdžios politika, itatų darbininkų vadovybės nuomone, trukdo socializmo ūgdymui ir jo jėgų vienijimui.

SIDNEJUS. — Australijos karo teismas išteisino lėktuvnešio "Melbourne" kapitoną ir rado, kad jis visai nebuvo kaltas dėl dviejų laivų susidūrimo, kuriame amerikiečių naikintuvas "Evans" buvo perskeltas per pusę. Nelaimėje žuvo 74 amerikiečiai jūreiviai.

ANKARA. — Du arabai studentai bandė padėti sprogstama bomba Izraelio paviljone Tarpautinėje Prekybos parodoje Ankaroje. Jiems nepavyko, nes bomba sprogo daug anksčiau, negu numatyta, vienas arabas buvo užmuštas, kitas sužeistas.

WASHINGTONAS. — Pietų Korėjos prezidentas He Park, pasitaręs su prezidentu Nixonu, išvyko iš Kalifornijos karo aviacijos bazės namo.

BIELEFELDAS. — V. Vokietijos naujųjų nacių partijos suvažiavimą trukdė susirinkusių 400 jaunuolių minia. Kalbėtojams buvo trukdomos kalbos, jie buvo apmėtyti kiaušiniiais ir vaisiais.

KARACHI. — Tarp komunistinės Kinijos ir Pakistano buvo atidarytas 456 mylių ilgumo kelias, atitinkas senovėje garsų "šilko kelią" tarp istorinio Cathay miesto ir centrinės Azijos.

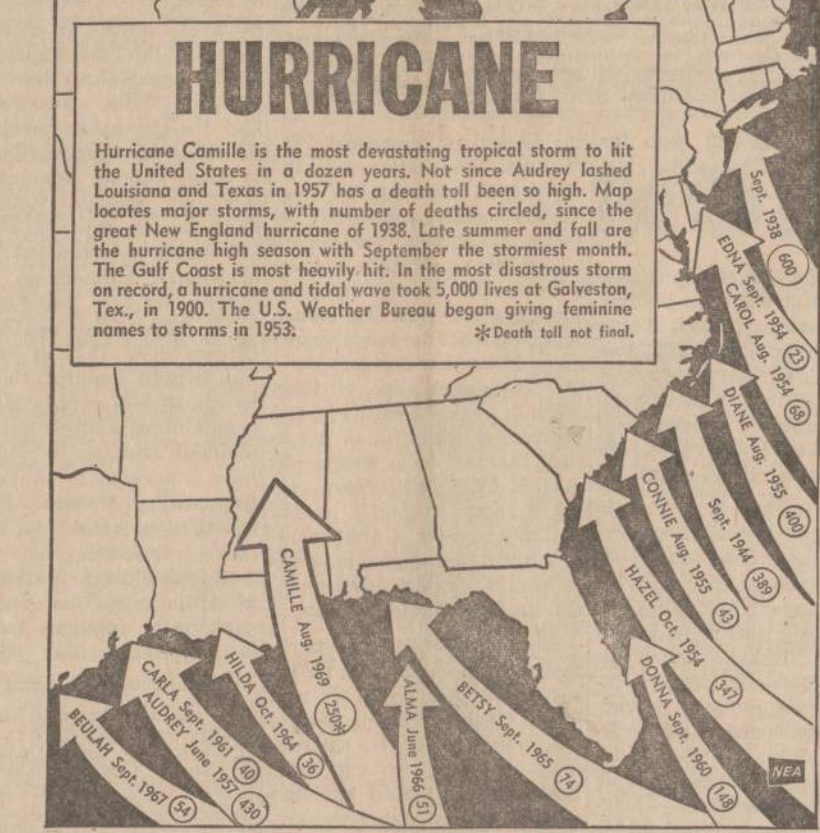
LOS ANGELES. — Amerikos karo veteranų — žydų suvažiavime rezoliucija ragina Ameriką siųsti Izraeliui daugiau ginklų, kad jis galėtų spirti prieš sovietų ginkluojamus arabus.

JAKARTA. — Indonezijos atvyko sovietų delegacija, susidedanti iš 15 asmenų, vadovaujama užsienio prekybos viceministerio Vasilio Sergejevo. Prasadėjo derybos dėl ekonominių ryšių atnaujinimo. Jie nutrūko 1965 metais, kai kariuomenė užgniauzė komunistų planuotą perversmą. Indonezija yra skolinga sovietams apie 600 milijonų dolerių.

Izraelio vyriausias prokuroras pareiškė, kad suimtas australas prisipažino padėgęs musulmonų mečetę.

Sovietų Sąjungos karo laivai pradėjo Viduržemio jūros karinius pratimus.

"Kiekviename kaime, kiekviename fabrike, įstaigoje ar mokykloje". Valdžios dekretas ragina "išrauti su šaknimis praecitą revizionistų paskleistą nuodų Kinijos ideologinėje, kultūrinėje ir mokslinėje atmosferoje".



Paveikslas rodo, kada ir koki uraganai kirto pietines JAV valstijas. Specialistai apskaičiavo, kad uraganas Camille buvo pats galingiausias, padaręs kraštui ir gyventojams didžiausius nuostolius.

NAUJAS INDIJOS PREZIDENTAS SUSTIPRINA GANDHI POZICIJĄ

Valdančioji kongreso partija vengia atviro konflikto ir skilimo į dvi dalis

NEW DELHI. — Sekmadienį buvo prisaikdintas naujas, jau ketvirtasis Indijos prezidentas, 75 metų V. Giri. Jo kadencija yra penk eriams metams. Ceremonijose dalyvavo šimtai Indijos aukštųjų pareigūnų ir užsienio diplomatai. Prezidento Giri laimėjimas rinkimuose buvo kartu ir premjerės Gandhi laimėjimas prieš konservatyvius Indijos kongreso partijos vadus prieš vadinamąjį sindakatą, kuris buvo parinkęs kitą kandidatą, oficialią partijos kandidatą Neelam S. Reddy, kurio premjerė Gandhi nerėmė. Vakar partijos vadų viršinės, 21 narys, pradėjo svarstyti, kaip pasiegti su nepaklusnia premjere.

Nesutarimai tarp partijos vadų ir jų parinktos premjerės nustelbė prezidento rinkimų reikšmę. Kai kurie partijos vadai atvirai reikalauja, kad premjerė pati pasitrauktų iš pareigų. Ji tačiau neketina to daryti.

Prezidentas Indijoje turi mažai valdžios galių, tačiau jis pagal konstituciją gali paleisti parlamentą ir pareikalauti naujų rinkimų. Jeigu kongreso partijos vadai reikalauja premjerės pasitraukimo, ji gali prašyti prezidento skelbti naujus rinkimus, kuriuos kongreso sindikato vadai gali lengvai pralaimėti, kaip parodė ir prezidento Giri laimėjimas prieš oficialųjį kongreso partijos kandidatą.

Valdančioji kongreso partija yra suskilusi į dešinę ir kairįjį sparną. Kairiajam vadovauja premjerė Gandhi, o dabar jos pusėje bus ir krašto prezidentas. Nauji rinkimai gali dešiniuosius partijos atstovus visai pašalinti iš parlamento, todėl jau pasigirdo ne vienas konservatoriaus balsas, raginas kongreso partiją baigti skaldymo ginčus ir visiems remti premjerę Gandhi.

Prezidento Giri išrinkimas stebėtojams rodo Indijos gyventojų nepasitenkinimą esama padėtimi. Per paskutinius aštuoneris metus Indija turėjo trijų savaičių karą su Pakistanu, turėjo susikirtimą su komunistine Kinija, iškenėjo dviejų metų prastą derlių ir sausras. Vis dėja bedarbių eilės ir maisto trūkumas nemažėja. Vis daugiau žmonių nusivilia Indijos demokratinėmis tradicijomis, vis daugiau paklauso komunistų agitatorių balso.

Amerika mažina karo laivyną

WASHINGTONAS. — Karo laivyno sekretorius John Chafee paskelbė, jog Pentagonas, taupydamas lėšas, nutarė "paleisti į atsargą" 76 karo laivus. Kai kurie jų bus palikti uostuose tolimesniam galimam suaktyvinimui, tačiau dalis bus paversti metalo laužu.

Sekretorius pranešė, kad sumažės karo laivyno kadrai net 72,000 vyrų. Visos taupymo priemonės sumažins laivyno išlaidas 3 milijonais dolerių šiais ir ateinančiais finansiniais metais.

Tarp iš aktyvius tarnybos išimamų karo laivų yra du lėktuvnešiai, vienas sunkusis kreiseris ir kovos laivas "New Jersey", kuris tik pernai buvo išimtas iš atsargos ir atnaujintas, išleidžiant 27 milijonus dolerių.

Laivynas panaikins kai kurias bazes ir sumažins kai kurias plėtimo programas. Atlanto vandenyno laivynas neteks 29 kovos laivų, o Ramiojo vandenyno — 47 laivų.

VĖLIAUSIOS ŽINIOS

Illinois darbo unių suvažiavime valstijos AFL-CIO prezidentas Soderstrom pasisakė už bedarbių eilių sumažinimą. Jis siūlo įvesti šešių valandų darbo dieną nemažinant atlyginimų, kad daugiau žmonių gautų darbų. Suvažiavime atstovaujama milijonas Illinois darbo žmonių.

Čikagos Istaigų, Teatrų ir Pramogų Pastatų valytojų unija paskyrė savo narių vaikams keturias stipendijas po 500 dol. Viena stipendija teko 17 metų Aldonai Radzevičiutei, gyv. 6615 So. Campbell ave.

Pietų Korėjos žiniomis trys amerikiečiai, kurie nukrito komunistinėje Korėjoje su helikopteriu, I iko sveiki ir gyvi. Šiaurės Korėja nieko nepranešė apie jų likimą.

Virginijoje nuo potvynių žuvo 75 asmenys ir 111 laikomi dingusiais. Viceprezidentas Agnew pareiškė, kad uraganas Camille kraštui kainuos daugiau, negu bet kuris uraganas praecityje.

ARABAI TARIASI EGIPTE NUBAUSTI IZRAELIŲ UŽ MILDOS NAMŲ PADEGIMĄ

Irakas tęsia šnipų gaudymo akciją

DAMASKAS. — Irake vakar anksti rytą buvo įvykdyta mirties bausmė penkiolikai Irako piliiečių, specialaus tribunolo nuteistų už šnipinėjimą Izraeliui ir Amerikai. Du pakarti buvo žydai. Pakarta devyni asmenys, o šeši — policijos valdininkai ir penki kareiviai — nubausti garbingesne mirties bausme — sušaudyti. Iki šiol Irakas pakorė jau 51 nuteistą šnipą, jų tarpe 11 žydų. Teismo laukia dar 84 šnipai. Izraelio vyriausybė kreipėsi į Jungtines Tautas ir į visą eilę vakarų valstybių, prašydama šiuos žudymus pasmerkti. Manoma, kad Izraelio kariuomenės štabas planuoja prieš Iraką keršto smūgį.

Vietnamo premjeras gen. Khiem

SAIGONAS, Vietnamas. — Vietoj atsistatydinusio Tran Van Huong, prezidentas paskyrė gen. Tran Thien Khiem nauju Vietnamo premjeru. Dabar Vietnamo vyriausybės prieškampe stovi trys generolai: prezidentas Thieu, viceprezidentas Ky ir premjeras Khiem.

Oficialiai paskelbta, kad Huong atsistatydinęs dėl nesveikatos, bet pasitraukimo priežastis buvo politinė. Huong buvo įsitikinęs, kad su komunistais negali pradėti jokių derybų, nes jie pradėjo karą. Pirmą jį privalo padėti ginklus arba turi būti nuginkluoti.

Generolas Khiem ir senoje vyriausybėje turėjo nemažą galią, jis buvo vicepremjeras ir vidaus reikalų ministeris. Jam teko prižiūrėti iš komunistų išvaduo-tų kaimų "talkinimo" programą, jo atsakomybėje buvo Liaudies gynybos jėgos ir policija.

Generolas Khiem jau buvo ir generolo Khano vyriausybėje, kuri buvo pašalinta 1964 metais. Ten jam teko būti gynybos ministru. Po Khano nuvertimo Khiem buvo paskirtas ambasadoriumi Washingtono ir Formozoje. Jis paskyrimai tuo metu buvo laikomi mandagiu ištrėmimu iš krašto.

Hanojau radijas dar šių metų balandžio mėnesį pavadino generolą Khiem "antru svarbiausiu Pietų Vietnamo išdavi-kly klikos vyrų". Manoma, kad dabar jam tapus premjeru, komunistai jį dar daugiau savo propagandoje puls.

Katės ir šunys sovietų ambasadoj

SANTIAGO. — Sovietų ambasada Čilėje praėjusį penktadienį buvo apgulusi keista minia, atnešusi šimtus kačių ir šunų. Kažkokie juokdariai mieste paskelbė, jog sovietų ambasados adresu pažymėtame name mokslininkai supirkinėja kates ir šunis ir moka už juos aukštas kainas. Iš visų Čilės priemiesčių pradėjo traukti žmonės su šimtais gyvulių, norėdami juos parduoti.

Ta pačia proga susirinkusi minia, patyrusi, kad sovietų diplomatai kačių ir šunų neperka, pradėjo demonstruoti prieš Čekoslovakijos okupaciją. Ambasados sienas aptaškė minios paleistos 16 rašalo bonkų. Spėjama, kad visą šią demonstraciją sumanė ir įvykdė čekai egzilai. Vienas jų buvo minios primuštas, kai paaiškėjo, kad žmonės buvo apgauti ir be reikalo at-

Tuo tarpu arabų pasaulį vis tebejaudina arabų mečetės Al Aksa Jeruzalėje padegimas. Diplomatai iš 29 musulmonų kraštų kreipėsi į Jungtines Tautas, reikalaujanti, kad JT sekretoriatas praveštų bešališką kvotą, kas padegė Al Aksa šventyklą, kuri musulmonams yra trečia savo šventumu ir svarbumu visame pasaulyje.

Kaire susirinko arabų kraštų užsienio reikalų ministeriai. Jie svarsto valstybių galvų konferencijos šaukimo reikalą. Jordano karalius Huseinas reikalauja, kad arabų valstybių viršūnių konferencija tuoj svarsty-tų mečetės padegimą ir paskelbtų Izraeliui "šventąjį karą" už musulmonų šventyklos išniekinimą. Egipto prezidentas Nasseris pareiškė, kad tik kraujas nuplaus šventyklos suteptimo gėdą.

Penktadienį Izraelyje buvo suimtas 27 metų Australijos kilmės Michael Denis Rohan. Jis kaltinamas padėgęs musulmonų šventyklą. Izraelio užsienio reikalų ministeris pareiškė, kad Rohaną teis specialus teismas, kuriame stebėtojais galės dalyvauti viso pasaulio atstovai, neišskiriant ir arabų kraštų, jei jie panorės tokius atstovus atsiųsti.

Australietį Rohaną pažįstą asmenys pareiškė Izraelio policijai, kad jis esąs religinis fanatikas, kas evangelijų sektos "Dievo Bažnyčios" narys. Jis esąs įsitikinęs, kad Dievas tik tada vėl atsivis savo sūnų į žemę, kada Palestinoje bus sugriautas ar sudegintos visos musulmonų šventyklos. Tik tada bus galima pastatyti Trečiąją Jeruzalės šventyklą. Paskutinė — Antroji buvo sunaikinta 70-siais metais.

Arabų spauda ignoruoja australo suėmimą ir tvirtina, kad okupantai Izraelitai atsakingi už Jeruzalę ir jos pastatų saugumą.

Sustabdė karių atšaukimą

SAN CLEMENTE, Cal. — Prezidentas Nixonas anksčiau buvo įsakęs atšaukti 25,000 karių iš pietų Vietnamo. Bet paskutiniu metu padažnėjusieji komunistų karo jėgų užpildinėjimai ant Amerikos karo centrų privertė prezidentą sustabdyti šį įsakymą.

Tolimesnį karių atšaukimo klausimą prezidentas atidėjo iki rugsėjo 7 dienos. Jeigu komunistai ir toliau tęs užpildinėjimus ir jų atstovai Paryžiuje nedarys jokios pažangos, tai Amerikos kariai nebus atšaukiami iš Vietnamo.



Teisėjas Clement F. Haynsworth, prezidento Nixono paskirtas Aukščiausio JAV Teismo nariu. Jeigu senatas patvirtins šį prezidento paskyrimą, tai teisėjas Haynsworth užims buvusio teisėjo Abe Fortas vietą.

TVIRTA SVEIKATA - PASTOVI LAIMĖ

Kūno, proto ir jausmų darnos pagrindai

Naujas mokslas žinių populiarus perteikimas

JONAS ADOMAVICIUS, M. D.

PRIETARAI - SVEIKATOS STABDŽIAI

Dirbkime idant greičiau prietarų atsikratytume; tik tada pajėgsime sveikesni būti. Gyvenimo tiesa

Darbai savais darykite sa-
voj ir artimo gyvenimą leng-
vesniu, laimingesniu ir produk-
tingesniu. Taip žmoniško darbo
atlikimui reikia tinkamai pasi-
ruošti. Pirmiausia reikia atsi-
palaiduoti nuo visokių prieta-
rų. O tokiams gerūti atsiekti
reikia nuo mažens žmogų pa-
rengti būt žmonišku — asme-
nybe subrendusiu, jausmais su-
sitvarkiusiu. Kai asmenybė žmo-
gus susitvarkys, tada jis pajėgs
atsikratyti įvairių religinių,
mediciniškų ir visuomeniškų bei
kitų kitokių prietarų — netei-
sybių ar menkybių. Didžiausio-
ji negerovė turi mus apieiti
pirmiausia — tai liežuviu, o ne
darbu mėginantis gerinti pasau-
lį. Jau šiandien liaukimės vien
niekinti blogus žmones, vien įvai-
diopai nervintis dėl netikusių
politikierių bei dėl nuolat au-
gančio kriminalo. Mes tų ir kitų
blogybių gyvenime staiga ne-
prašalinsime, nes jos ne staiga
atsirado. Blogai atėję prieš
mus gyvenusieji žmonės — dėl
jų blogų elgesio išaugo visos da-
bartinės blogis. Ne dejuoti dėl
negerovių šiandien mums reikia,
bet pradėti per plauką judėti ge-
ron pusėn savais darbais mums
visiems privalu. Tik tada pa-
saulis ims gerėti. Nustokime
tuščiai dejuodami leisti niekais

laiką ir savą emocinę energiją.
Priešingai mes imkime elgtis:
sukaupkime savą energiją ge-
riems darbams.

Kor dar artimas šiltas — remkime jį

Pradėkime savam paliegiui
padėti kol jis dar gyvas. Gana
sava rodyti neva geradarius vien
prie numirėlio prakalbas sakant,
vaikikus prie karsto nešant, už-
uojautas laikraščiuose skelbiant.
Pradėkime artimą globoti dar šil-
tam jam esant. Savu darbu su-
teikime kiekvienam pasilpusiam
mūsiškiui pakenčiamas gyvenim-
o sąlygas dar šiandien. Štai
palėpėj pensininkų pora kepa
110 F. karštyje ir pagalbos iš
niekur nesulaukia. Tai toks mū-
sų turtingumas, toks mūsų krik-
ščioniškumas, toks tas mūsų lie-
tuviškumas, kad mes per savo
banko knygutę, per vilos sieną
ar placių laukus nežūdirime tik-
rai pagalbos reikalingo lietuviu
pensininko. Turi liautis mūsų
tarpe tokios gydytojų šnekos:
vienas jų kalba, girdi, atėjo pas
mane 80-metis senis į ofisą —
jam jau laikas mirti, o jis dar
vaistų prašo. Arba vėl kitas ge-
rina: kas kad senis mirs — visi
mirsime. Niekas sutarties su
Dievu nepadarėm, tas tuščiakal-
bis gydytojas gali greičiau pas



Vieni dirba — kiti darbu vaisiais gėrisi Alvudo vakaronėje, okt. Juozas
Valentinas (iš kairės), ponis Korsakienė, Pranas ir Antanina Kvantai. Už
jų darbininkai: skaito paskaitą Povilas Dirks, jam talkina prie mikrofo-
no Marcelinas Cepulionis. Inž. Antanas Kleiza tvarko laidus ir šio skyriaus
redaktorius būdi prie stiprintuvo.
Nuotrauka M. Nagio

Abraomą nukeliauti, negu tas
geraširdis lietuvis senelis, nie-
kur dabar pagalbos negaunąs ir
be laiko savo dvasia ir kūnu
nykstant.

Taigi, darbai atsikratykime
prietaro, kad mes vien liežuviu
galime artimą mylėti, Dievą
garbinti ar žmogui padėti. Sto-
kime savais darbais greičiausiai
artimui pagalbon ir jį teikime.
Tuo mes atliksime kuogeriausiai
savas pareigas kaip žmonės, kaip
lietuviai ir kaip krikščionys.

Išvada. Mėnulio gadynėje
atginkime visi žmoniškam gy-
venimui per savos asmenybės
— savų jausmų sužmogninimą.
Tik kai patys sužmognėsimė,
tada mums pritiks mūsų turimi
geri namai, laukai ar automobi-
liai. Dejonėmis ir vien kritika-
vimu dirbančiųjų mes neprisi-
dėsime prie sukūrimo gėrio mū-
sų tarpe. Tik savu praktiku la-
šu kurkime geresnį pasaulį apie
save. Tada kiekvienam — ma-
žam ir suaugusiems bei oboles
žiedais savo galvą pasipuošus-
iam mūsiškiui bus žmoniškes-
nis gyvenimas ir nuoširdus šyp-
senis veido gražiausiu papuošalu
taps.

Pasiskaityti. Carl R. Rogers:
On Becoming A Person.

STENKIMĖS TEISINGU ATSAKYMU PASINAUDOTI

Piliules tūkstančiais ryja,
o smarvėje gyvena

Klausimas. Mano žmonai pra-
dėjo svaigti galva. Nuoėjo pas
gydytoją. Jis rado aukštą krau-
jų spaudimą. Išrašė tokių pilsų,
pastatė ant dietos. Žmona pil-
dė gydytojo nurodymus, suma-
žino svorį, buvo jau du kartus
pas tą patį gydytoją. Išvartojo
jau du tūkstančius tų pilsų, pa-
sidarė geriau, ale po tų pilsų jai
dabar darosi šalta ir šalta. At-
rodo, kad tie pilsai sumažino
kraujo spaudimą, bet atšaldė
kraują. Dabar man su ja var-
gas. Man prie 80 laipsnių šil-
mos jau peršalta, o jai dar ne
šalta, ne šilta. Žmona yra apie
70 metų amžiaus, aukštis 5,3,
svoris 168, buvo 180. Neradau
aš gyd. Grigaičio straipsniuose,
kad aukštas kraujo spaudimas
pareina nuo nešvarumo įvairiau-
sio, nuo nevedintų ir prakaitu
dvokiančių gyvenamųjų patal-
pų. Ta mano žmona per metus
maudosi gal kokius 3 ar 4 kar-
tus. Be to, pas ją gyvena ant
rendos jos brolis, jis yra nepilno
proto, dabar jau yra pensinin-
kas. Pirmiau jis dirbo už šlavi-

ką. Jis irgi retai maudosi. Pra-
kaituoja. Po nakties jo balti-
niai drėgni, lovos patalinė drėg-
nė. Jis neneša jos džiovinti nei
žiema, nei vasarą. Jis nešioja
tais pačiais marškiniais — kom-
binzonais per savaitę. Rytą ap-
simurzina tik veidą. Tai galima
suprasti, dabar dar langai ir vir-
tuvės ir kambario atdara — ir
kaip kai įeini iš lauko, tai tokia
prakaito smarvė kambaryje, kad
net vemt verčia. Tai aš ir ma-
nau, kadangi mano žmona bū-
va tiek žiema, tiek vasarą to-
kiame kambaryje, tai ji ir gau-
na nuo tos smarvės, nuo prakai-
to ir nuo nesimaudymo tą pakel-
tą kraujo spaudimą. Dabar no-
riu žinoti gydytojo nuomonę.

Atsakymas. Teisingas tams-
ta esi, labai kenti visai ne dėl
savo kaltės. Kaltas esi tik tiek,
kad nepagal save žmoną pasirin-
kai. Jai reikėjo iš viso netekėti,
o su savo broliu gyventi, tada
bent niekam nebūtų sunkius
gyvenimą. Asmenybės menkys-
ta žudo ir kankina žmones visa-
me pasaulyje. Niekas žmonos ir
jos brolio iš tos nešvaros neiš-
vaduos, jie ir baigs savo gyve-
nimo dienas nehigieniškose sąly-
gose gyvendami. Bet kur dėtis
tamstai, gyvenk atskirame kam-
pelyje, jei gali — ant jų nepek-
jie du, kaip tie mėslavabaliai,
skiedryne dainuoja. Toks jau jų
dvasinis nusiteikimas. Žinoma,
kad nehigieniškos sąlygos viso-
kias ligas pasunkina. Nelengvi-
na jos ir pakelto kraujospūdžio.
Tik primink jos gydytoji, kad
jis pradėtų gydyti žmoną visa-
pusiškai, o ne vien tik vienpusi-
kai. Gydytojas turi pakartoti-
nai ir primygtinai priminti žmo-
nai pilno gydymosi reikala, įs-
kaitant ir švaros užlaikymą.
Bent kiek priverstinai apsilai-
nešvarumus, žmona, nevertoda-
ma druskos ir toliau dar nume-
sdamas svorio iki 134 svarų (jei
ji labai stambaus kūno sudėdžio,
iki 122, (jei vidutinio su-
dėdžio, ir iki 113), jei smulkas
sudėdžio. Toks jos svoris turė-
tų būti esant 5-3 aukščio. Jau
vien svario sunormavimas (mai-
šalta, ir bedruskis valgis), nevar-
tojant druskos ir sūrių valgių
mažina kraujospūdį. Ji dabar
turi liautis vartojus toliau pi-
liules, jei jų jau tūkstantį su-
vartojo. Tada pagerės nemalo-
sus, tamstos minimas, šalčio
jutimas. Kiekvieną ligą reikia
gydyti jos pagrindus sutvarkant,
o ne vien piliules tūkstančiais
priiminėjant.

80-mečio pageidavimai
KLAUSIMAS. — Mielas dak-

Vienas plėšikas dar laisvas

Teddis Zierinis laiške Chica-
go Tribune rašo:

Vos pora dienų vėliau po
vienerių metų sukaktuvių,
kai sovietai okupavo čekosto-
vakiją, seka 30 metų sukak-
tuvės kito įvykio, aiškiai pa-
rodančio komunizmo prigim-
ties piktybę.

Tai buvo 1939 metų rugpiū-
čio 23 diena, kai Hitlerio na-
ciai ir sovietai susijungė ran-
komis ir paskelbė tarpusavę
draugystę. Be jau viešai pa-
skelbtos datos sutarties, jie
taip jau pasirašė slapty susi-
tarimą pasidalinti savo tarpe
Lenkiją tokiu susipratimu,
kad Hitleris nebus priešingas,
jei Maskva okupuos Baltijos
kraštus, kuomet komunistams
tatai bus patogiu. Labai ne-
daug žmonių suprato, kad la-
bai mažas skirtumas tėra tarp
nacizmo ir komunizmo.

Tik dėl to, kad sovietai
rėmė nacių karo mašineriją,
Hitleris driso 1939 m. rugsėjo
1 d. užpulti Lenkiją. Ilgai ne-
trukus sovietų armija įsijungė
į naikinimo ir žudynių šokį už-
puldami Lenkiją iš rytų. Vė-
liau, naciams okupuojant
Prancūziją, Maskva okupavo
tris Baltijos kraštus — Estiją,
Latviją ir Lietuvą.

II Pasaulinis Karas sunaik-
no Hitlerio nacizmą, bet tuo
pačiu metu suktomis ir nedo-
romis priemonėmis Maskvos

tare, prašau paaiškinti, kas man
neaišku. Esu 80 metų ir seku
šitą sveikatos skyrių reguliariai.
Prašau išpildyti sekančius ma-
no pageidavimus: 1. Visi senes-
nio amžiaus žmonės turi vartoti
vyriškų ir moteriškų hormonų
mišinį tablečių pavidale nuo kau-
lų suminkštėjimo. Gal ir aš tu-
riu tai daryti?

Atsakymas. Turi tik su gy-
dytojo kontrole. Reikia baltymais
ir vitaminais su mineralais
gausiu maistu maitintis, tada
minėti hormonai ims nau-
dingas medžiagas iš kraujo ir
klos jas minkštuose kauluose jų
sustiprinimui.

Klausimas. Kiek valandų kas
parą reikia miegoti? Ar miegas
su pertraukomis suteikia orga-
nizmui reikalingą poilsį?

Atsakymas. Kiekvienas iš
mūsų yra skirtinga mašina ir
savitai pasilsi. Nuo daugelio ap-
linkybių pareina, kiek laiko žmo-
gui reikia ilsėtis, kol jis jėgas
atgauna. Ramuma, — tiek kū-
ninė, tiek dvasinė čia turi dide-
lės reikšmės. Oro grynumas,
temperatūros tinkamumas, ne-
persivalgyimas, nuody — vaistų
neėmimas... vis tai tik keletas
veiksnių įtakojančių žmogaus
poilsį. Vieni užmigę tik rytą te-
pabunda, kiti — keletą kartų
naktį prabunda. Visi jie gali
pasilsėti tinkamai. Nėra nė vie-
no žmogaus miegančio ir pasil-
sinčio pagal nustatytą dirbtiną
liniją. Paprastai 7-8 valandų
ramaus miego turėtų žmogui
pakakti. Tik labai jautriems
žmonėms reikia daug ilgesnio po-
ilsio jėgų atgavimui.

Klausimas. Ar galima valgiui
vartoti keptus ir virtus kiau-
šinius. O kaip dėl trynio?

Atsakymas. Galima. Trynių
venkime, nes jie yra riebalai —
didina cholesterolio kiekį krau-
juje. O pastarasis artina arte-
riosklerozę, kuri žudo senesnius
žmones. Vienas, du tryniai per
savaitę, atliktais tyrimais, nepa-
kelia žymiai kraujo riebumą.

Klausimas. Jokių specialiai pa-
ruoštų vitaminų nevertu. Gal
mano amžiuje būtų reikalinga
ir naudinga tam tikros rūšies vi-
taminus priimnėti kasdien po
kelis kartus?

Atsakymas. Mišriu maistu
maitintis ir sveikus viduriumi tu-
rint nereikia imti papildomai
specialiai paruoštų vitaminų.
Tokios sąlygos rečiau pasitaiko.
Todėl senesniems patariama im-
ti po vieną kapsulę dienoje vais-
to — vitaminų geriplex.

lyderiai sugebėjo komunizmui
pajungti dar 800 milijonų
žmonių.

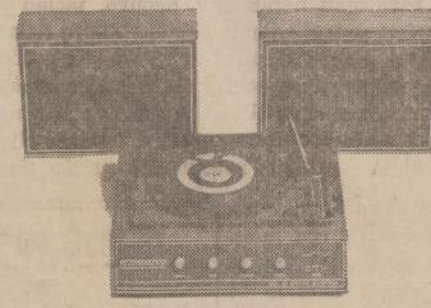
liau naikinti ir pavergti mili-
jonus žmonių.

"NAUJIENAS" SKAITO VISŲ
SROVIŲ ŽMONES: DARBINI-
KAI, BIZNERIAL, PROFESIO-
NALAI, DVASININKAI, VALS-
TYBININKAI, MOKSLININKAI,
JIE ŽINO, KAD "NAUJIENOS"
PADUODA TEISINGIAUSIAS
ŽINIAS IR GERIAUSIUS
RASTUS.

NOW AT GLASER'S

MASTERWORK

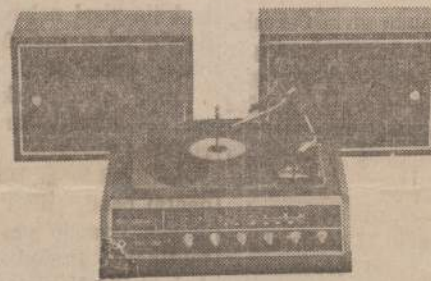
A Product of COLUMBIA RECORDS



M-4700

STEREOPHONIC COMPONENT SYSTEM
SOLID STATE DUAL CHANNEL AMPLIFIER
20 WATT OUTPUT — 2-8" FULL RANGE SPEAKERS
STEREO CERAMIC CARTRIDGE WITH PRECISION
DIAMOND NEEDLE
3 PIECE SYSTEM OF CONTROL CENTER AND TWO
SPEAKERS IN OILED WALNUT CABINETS

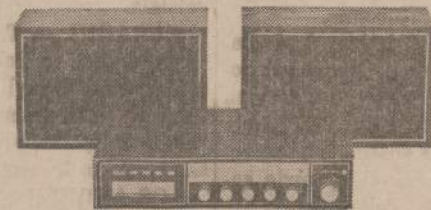
GET OUR LOW LOW PRICES



M-4750

STEREOPHONIC AM/FM/FM STEREO RECEIVER
SOLID STATE DUAL CHANNEL PUSH-PULL AMPLIFIER.
FOUR SPEAKER SYSTEM WITH ONE 8" WOO-
FER AND ONE 2 1/2" TWEETER IN EACH ENCL-
SURE — 36 WATT OUTPUT STEREO INDICATOR —
PRECISION DIAMOND NEEDLE — SOLID STATE
INTEGRATED AM/FM/FM STEREO TUNER OUTPUT
AND INPUT JACKS — GARRARD RECORD CHAN-
GER — TINTED DUST COVER INCLUDED.

NO MONEY DOWN



M-8700

SOLID STATE EIGHT TRACK STEREOGRAPHIC TAPE
— CARTRIDGE COMPONENT SYSTEM WITH AM/FM
/FM STEREO UNIT — SOLID STATE DUAL CHANNEL
AMPLIFIER — FOUR SPEAKER SYSTEM WITH 6 1/2"
AND ONE 2" SPEAKER IN EACH ENCLOSURE — 24
WATT OUTPUT — PHONO INPUT JACKS, SPEAKER
OUTPUT JACKS, AUX. INPUT JACKS BEAUTIFUL
THREE PIECE MATCHED WALNUT CABINETS.

OVER 100 MODELS TO CHOOSE FROM

HERE ARE THE FINEST SELECTION OF NEW STEREO
AND TAPE COMPONENTS

GLASER'S FURNITURE AND APPLIANCE CO.

5115-5123 So. Kedzie Ave. PProspect 6 - 1790
OPEN MONDAY AND THURSDAY EVENINGS

Nuo
1914 metų

Midland Savings aptar-
nauja taupymo ir namų
paskolų reikalus visos mū-
sų apylinkės. Dėkojame
Jums už mums parodytą
pasitikėjimą. Mes norė-
tume būti Jums naudingi
ir ateityje.

Frank Zogas, President

4 3/4%
Passbook Savings
All accounts paid
and compounded
quarterly



5 1/4%
6-Month Savings
Certificates
(Minimum \$1,000)
or 1-Year Savings
Certificates



MIDLAND
SAVINGS
AND LOAN ASSOCIATION

4040 ARCHER AVENUE
CHICAGO, ILLINOIS 60632
PHONE: 254-4470



KNYGA - GERIAUSIA DOVANA

TIEMS, KAS NORI ŠVENTEMS DUOTI GERŲ DOVANŲ, SIŪLOME
PASIRINKTI ŠIAS KNYGAS:

- | | |
|--|------------------|
| 1. Dr. K. Grinius, ATSIMINIMAI IR MINTYS II t., 336 psl. | \$5.00 |
| 2. Juozas Liudžius, RASTAI, 246 psl. | \$3.00 |
| 3. M. Žosėnko, SATYRINĖS NOVELĖS, 199 psl. | \$2.00 |
| 4. Ljudas Mikšys, IS ISTORIJSŲ UKANŲ ATEINA LIETUVA, 699 psl. | \$12.00 |
| 5. Juozas Kapacinskis, SIAUBINGOS DIENOS, 376 psl. | \$4.00 |
| 6. J. Augustaitis, ANTANAS SMETONA IR JO VEIKLA, 154 psl. | \$1.50 |
| 7. Prof. V. Biržiška, SENUJŲ LIETUVIŠKŲ KNYGŲ ISTORIJA, du tomai, 207 ir 225 psl. | \$2.00 ir \$3.00 |
| 8. Marius Katliškis, ŠVENTADIENIS UŽ MIESTO, 356 psl. | \$5.00 |
| 9. St. Kairys, LIETUVA BUDO, 416 psl. | \$2.00 |
| 10. Vl. Mingėla, KUN. ANTANAS MILUKAS, jo gyvenimas ir darbai. | \$6.00 |
| 11. Adomas P. Jasis, BŪK PALAIMINTASI | \$3.00 |
| 12. Dr. Antanas J. Gussen, DANTYS, 158 psl., minkštais viršeliais \$2.00, kietais \$4.00 | \$4.00 |
| 13. Juozas Švaistas, PETRAS ŠIRVOKAS, 228 psl. | \$2.00 |
| 14. Henrikas Radauskas, EILERASČIAI, 239 psl. | \$5.00 |
| 15. Mikas Petrauskas, EGLĖ ŽALČIU KARALIENE. | \$5.00 |
| 16. C. R. Jurgėla, HISTORY OF THE LITHUANIAN NATION. | \$10.00 |
| 17. Petronėlė Orintaitė, KA LAUMĖS LEMĖ, 236 psl. | \$3.00 |
| 18. Kipras Biečinis, TERORO IR VERGIJOS IMPERIJA, 310 psl. | \$4.00 |
| 19. Dr. J. B. Končius, VYTAUTAS THE GREAT, 211 psl. angliskai | \$4.00 |
| 20. Pranas Alšėnas, MARTYNAS JANKUS, biografija, 204 psl. | \$4.00 |
| 21. Stasys Santvaras, AUKOS TAURE, lyrika, 152 psl. | \$2.50 |
| 22. V. D. Sruogienė, LIETUVOS ISTORIJA, 416 psl. | \$6.00 |

Šitas knygas galite pasigyti "Naujienu" ofise arba gauti paštu, atsiuntę nurodytas sumas čekiu arba money orderiu, adresu:

"NAUJIENOS"

1739 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608



Lietuviai kultūrininkai Alvudo vakaronėje: mok. Juozas Masilionis su po-
nia, Povilas Dirks ir mok. Juozas Tamulis.
Nuotrauka M. Nagio

ALIASKA

Kanada perspėja nuo naujos Ledų Gdynės

(Tęsinys)

"Tokio pylimo pastatymo ne užtektų šiaurės klimatui atšildyti", pareiškė Kanados okeanologas prof. Maxwell Dumbar. "Rusų meteorologai su manim tuo klausimu sutinka. Net jei pasisektų su pylimo pagalba šaltą Arktikos vandenį į Pacifiką išpumpuoti, kad iš kitos pusės į išpumpuojamo vandens vietą plauktų šiltas Atlanto vanduo, to rezultate viršum visos šiaurės srities tik susidarytų didžiulis miglos laukas, iš kurio snigtų labai daug sniego ir Grenlandijos bei arktinių Kanados vandenų ledynai tik dar labiau padidėtų"... Tos nuomonės yra daug rimtų vakariečių. Tegul tik kurią vasarą nespėja nutirpti žiemos sniegas, sekančiais metais orui pasidarius vėsesniam ir drėgnesniam, dar daugiau pasnigs ir liks nenuitirpusio sniego, o tada bus jau pradžia augančiai ir artėjusiai naujai ledų gadynei.

Rusiškieji pylimo entuziastai tačiau mano ir tiki, kad jų projektą būtų galima atstatyti šiaurės Europoje klimata, koks čia buvo prieš daug tūkstančių metų, kada Arktis tebebu visai laisva nuo ledų. Tam įrodymų yra apstu visame šiaurės pusrutulyje, kur ir šandien teberandama šiltųjų šalių augalų ir žvėrių liekanų. Deja, nėra dar aiškios, bendrai priimtoms hipotezės, kas ta šiaurės sąsialio atšalimo priežastis. Dėl vieno dalyko visi sutinka, kad prieš tūkstančius metų lėtai ar staiga (greičiausiai staiga) prasidėjęs atšalimas tebevyksta ir šandien ir kad per dar keletą tūkstančių metų nauja ledų gdynė tikrai grįš, jei per tą laiką patys žmo-

nės nesusipras ir nesigriebs savo planetą nuo naujo apledėjimo apsaugoti.

Rusams visa tai "aišku". Jie teigia, kad už tokį šiaurės klimato atšalimą atsakingas yra vieninteliai tas Beringo sąsiauris, kura ledais užsikimšęs nepraleidžia okeanų vandenų cirkuliacijos ir per tai Golfo srovei neleidžia įplaukti į Arktį. Borisovas tą srovių užkimšimą vadina esant "milžinišku mūsų planetos šilumos alkavotoju".

Rusų sildomasis Beringo pylimas turėtų būti pastatytas iš tisos serijos pontonų po 200

metrų ilgumo. Milžiniškų pompų sistema šaltąjį Arktiko vandenį pumpuotų į Beringo jūros pusę. Pats pylimas arba barjeras būtų į šiaurės pusę nuoseklus, kad ledai besispausdami vieni kitus stumtų tuo barjero šlaitu aukštyn ir ledai lūždami kristų kitapus barjero staigiu pylimo šonu į Beringo jūrą. Jei projektas pasisektų, žmonija ateityje esą galėtų panašiu būdu vandenį reguliuoti ir kitose Žemės kamuolio vietose.

Jei pasisektų... Kaip greit ir vargiai bepataisomai žmogus gali sugadinti savo Žemėlį, skaitėme praeitame laiške, kaip sauja Amerikos godžių aliejininkų jau spėjo nebegagydomai išdrampalyti Aliaskos šiaurinio šlaito tundra...
J. Pr.

1913 metais Stanionis vedė Oną Kruvaitę. Jiedu išaugino dvi dukteris ir sūnų. Viena dukterė gyvena tolokai nuo Chicago, McKenzie, turi šeimą ir arklių ūkį. Antroji dukterė gyvena Chicago priemiestyje bei gerai buvo pažįstamas Glen Ellyn, ir yra gydytojų draugijos sekretorė. Neseniai ji grįžo iš Skotijos, kur kartu su ekskursija praleido porą savaitių. Stanionio sūnus Art-hur turi radijo stotį Missouri valstijoje, kurių rengiasi parke. Radijo pranešimai ir garsiniai darbas jam gerai žinamas.

Frank Stanionis dar sveikats ir stiprus. Jis dalyvauja visuomeniniame lieuvių darbe, yra Chicago Lietuvių Tarybos na-

rys, priklauso keliems klubams. Buvo artimas Dr. Gridvicius draugas, dažnai su juo susitikdavo ir pasitardavo įvairiais lietuvių visuomeniniais klausimais. Stanioniai gyvena Chicago priemiestyje bei gerai buvo pažįstamas Glen Ellyn, ir yra gydytojų draugijos sekretorė. Neseniai ji grįžo iš Skotijos, kur kartu su ekskursija praleido porą savaitių. Stanionio sūnus Art-hur turi radijo stotį Missouri valstijoje, kurių rengiasi parke. Radijo pranešimai ir garsiniai darbas jam gerai žinamas.

Frank Stanionis daug yra dirbęs Garfield Parko Lietuvių Klube, Kupiškenų Klube,

Chicago Lietuvių Draugijoje, Lietuvių Tautinėse Kapinėse, Chicago Lietuvių Taryboje ir visoje eilėje kitų organizacijų. Jis niekad nepamiršta "Naujienu" Masinu Fondo.

Dabartiniu metu Frank Stanionis gyvena pas savo dukrą, 451 Longfellow, Glen Ellyn, Illinois 60137. Jį galima pasiekti tokiu telef. HO 9-0911. Sveikiname Frank Stanionį, sulaukusį 80 metų. Linkime jam dar bent dešimtmetį būti tokiam darbščiam ir budriam, kokiū jis yra buvęs iki šios dienos.

M. Gudelis
"NAUJIENOS" BOLŠEVIKAMS YRA RAKŠTIS JŲ AKYSE

Įsimylėję vyrai stengiasi būti mandagesni negu jie iš tikrųjų yra. Štai dėlko įsimylėję vyrai atrodo tokie juokingi.

Nicola Charmfort
Vyrai mėgsta apie moteris išsigalvoti visokių nebūty dalykų, o moterys jiems keršydamos stengiasi tuos nebūty dalykus padaryti būtais.

Ana Magnani
Vyrų grožis slypi jų pasisekimuose.
Jeanne Moreau

"NAUJIENOS" KIEKVIENO DARBO ŽMOGAUS DRAUGAS IR BIČIULIS

Sveikiname Stanionį, sulaukusį 80 metų!

Ateinančią savaitę, pirmadienį, rugsėjo 1 dieną čigagiečiams plačiai pažįstamas Frank Stanionis minės savo 80 metų gimtadienį. Stanionis priklauso kelioms lietuviškoms organizacijoms, bet daugiausia jis yra dirbęs su lietuvišiais socialistais.

Prieš 80 metų Frank Stanionis gimė Lietuvoje, Panevėžio apskr., Kupiškio vls., Kreivenių kaime. Jis dalyvavo 1904-5 ir 6 metų judėjime Lietuvoje, platino Vilniaus Seimo nutarimus ir socialdemokratų tuomet leidžiamus atšaukimus. Caras buvo prižadėjęs gyventojams didesnes laisves, bet vėliau jo policija pradėjo gaudyti kiekvieną veiklesnį žmogų. Jaunas Stanionis nutarė išvažiuoti į Ameriką, kaip tais laikais darė kiekvienas prieš rusų valdžią kovojęs ir bėdon patekęs žmogus.

1907 metų birželio 12 dieną Stanionis atvažiavo į New

Yorką, bet neilgai tame mieste gyveno. 1908 metais jis jau buvo Chicagoje. Čia susipažino su dideliu būriu tuo metu Chicagoje buvusių lietuvių socialistų ir įstojo į jų organizaciją. Tais laikais lietuviai daugiausia dirbo siuvimo pramonėje. Prie siuvėjų dirbo ir Frank Stanionis. Jis buvo lygintojas, tais laikais vadinamas prosytoju.

Tris metus padirbėjęs pas siuvėjus, kilus streikams ir nedarbiui, Stanionis, kaip ir daugelis to meto mūsų tautiečių, ėmėsi namų priežiūros darbų. Jis tapo dženitorium, įstojo į uniją ir pramoko naujo amato. Be šildymo sistemos, jis pramoko, kaip tvarkyti vandentekį ir kitus priedidelių namų būtinus darbus. Unijoje jis išbuvo 50 metų. Jam teko mokėti stambius mokesčius, bet užtat šandien jis gauna pensiją iš tos pačios unijos fondo.



Ledinio arba Arktikos okeano vaizdas: žmonės laipioja lely kalnais. Tolumoje juoduoja žemės juosta — tundra.

Raginkite savo apylinkę augti - taupykite!

Pas mus taupomi jūsų pinigai atlieka du didelius darbus. Pirmas, jie padeda jums pasiekti asmeniškus jūsų užsimojimus. Antras, jie padeda sukurti geresnę apylinkės bendruomenę ir parūpina fondus namams įsigyti.

Taupykite dabar. Santaupos, padėtos prieš 10 mėnesio dieną, neša nuosimčius nuo mėnesio pirmos.

5 1/4% MOKAME VIENERIŲ METŲ \$10,000 AR DIDESNIEMS CERTIFIKOTAMS

4 3/4% TAUPYMO KNYGELIŲ SASKAITOMS

UNIVERSAL SAVINGS & LOAN ASSOCIATION
1800 So. Halsted St. Chicago, Ill. 60608
VIENA STIPRIAUSIŲ BENDROVIŲ, TURINTI DIDELES ATSARGAS
Isteigta 1923 metais Tel. HA 1-3070

Istaigos pietuose kiemas automobiliams pastatyti

MORE / LESS

Value • Capacity / Money • Floor Space

18.4 cu. ft. Model CSF618K ★ Only 32" wide

Hotpoint No-Frost Food-Center "18"

Big 11.8 cu. ft. refrigerator section
Big 229 lb. capacity upright freezer

EASY TERMS A small price for this big value!

Other Deluxe Features:

- Glide-out freezer basket
- Juice-can dispenser
- Slide out porcelain-enamel meat pan and vegetable pan
- Portable egg basket, 2 Easy-Release ice trays, deluxe ice saver
- 2 covered dairy storage bins
- Butter spread control

Hotpoint BIG No-Frost Food Center "21"

for big convenience and bigger savings.

Big 14 cu. ft. refrigerator
Big 235.6 lb. upright freezer

COME IN TODAY!

- ★ Only 33" wide, fits your kitchen beautifully
- ★ Rolls out on wheels for easy cleaning
- ★ 11 door shelves
- ★ Porcelain-enamel slide-out crispers
- ★ New Easy-Release ice trays with bucket

Other extra value features:

- Glide-out freezer basket
- Juice-can dispenser in door
- Convertible meat conditioner
- Adjustable shelves in door and cabinet
- 2 covered dairy storage bins
- Butter spread control
- Slide-out durable, larger capacity meat pan
- Portable egg basket, 3 Easy-Release ice trays and ice bucket

Hotpoint 21.3 cu. ft. Model CSF621K

GLASER'S FURNITURE AND APPLIANCE COMPANY
5115-5123 So. Kedzie Ave. Tel.: PR 6-1790
OPEN MONDAY AND THURSDAY EVENINGS

Look for the **Hotpoint** Difference

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

Published Daily Except Sunday by The Lithuanian News Pub. Co., Inc.
1729 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608. Telephone HA 1-6100

SECOND - CLASS POSTAGE PAID AT CHICAGO, ILLINOIS

Subscription Rates:	
In Chicago \$18.00 per year, \$10.00 per six months, \$5.50 per 3 months. In other USA localities \$16 per year, \$8.50 per six months, \$4.50 per three months; Canada \$18.00 per year, other countries \$21.00 per year.	
10 cents per copy, 10 c. on Saturday	
Dienraščio kainos:	
Chicagoje ir priemiestčiuose	
metams \$18.00	tris mėnesiams \$5.50
pusei metų \$10.00	vienam mėnesiui \$1.50
Kitose JAV vietose:	
metams \$16.00	tris mėnesiams \$5.50
pusei metų \$8.50	vienam mėnesiui \$2.00

NAUJIENŲ ofisas atdaras kasdien, išskyrus sekmadienius, nuo 9 val. ryto iki 5 val. vakaro. Seštadieniais — iki 12 val.

Kodėl rusai neleidžia mums tėviškes lankyti?

Vasaros metu milijonai turistų lanko įdomesnes gyvenamojo krašto vietas, pasiekia tolimesnius Europos ir net Azijos kraštus. Visur jie maloniai sutinkami, visur naudojasi krestursantų lengvatomis, papigini- mais. Daugumoje Europos kraštų nereikalingos įvažia- vimo ir išvažiavimo vizos. Pasiėnių muitinėse pareigū- nai nenka tikrina keleivių bagažus. Net komunistinėje Jugoslavijoje atsidūręs, gali naudotis įvairiomis keliaiv- vo laisvėmis ir patogumais. Panašiai — Lenkijoje. Vis daugiau užsieniečių vyksta į Rumuniją, Vengriją, nors jos taip pat raudonųjų kontrolėje. Prancūzija, Ispanija ir kitos valstybės įkūrė specialines turizmo ministeri- jas, kurios skatina ir lengvina turistų keliones, o sava- jam kraštui pelnosi tvirtos svetimos valiutos. Jungtinė- se Amerikos Valstybėse turizmas nuolat plečiasi. Kiek- vienas metais čion atsilanko milijonai kitataučių, lais- vai čia gyvena, laisvai keliauja, laisvai lanko gamtos, technikos ir meno prašmatnybes. Jų eilėse vis daugiau pasitaiko ir iš Lietuvos atvykstančių. Tik Sovietų Są- jungoje vykdoma griežta turistų kontrolė. Jie tikrinami iki gauna įvažiavimo vizas. Nuolat sekami atsidūrę So- vietijoje. Kartais sulaikomi ir tardomi.

Pasitaiko bylų, kuriose turistai baudžiami sunkio- mis bausmėmis. Ypač kontroliuojami lietuviai, nuvykę Lietuvos aplankyti. Maskvoje, Leningrade, Samarkane- de galima ilgėliau pasilikti, galima aplankyti netoliese esamas įdomesnes vietas, bet atsidūręs Lietuvoje, gali tik penkias dienas pasilikti, ir tai tik rusų stipriai apgy- ventame Vilniuje. Iš Vilniaus nemėgink pasprukti, nes būsi sulaikytas, tardomas ir kitaip persekiojamas. Tra- kai, Druskininkai, Palanga rusams, bet ne lietuviams turistams skirti. . . Net Rygoj ir Taline daug laisviau gali jaustis ir net 14 dienų pabūti. Gali ir Rygos šaunų pajūrį aplankyti. Tuo tarpu keleivis Lietuvoje visai varžomas, sekamas. Jis tik Vilniuje gali su keliais ar ke- liolika artimesniųjų giminių pasimatyti, trumpai pasi- kalbėti. Beveik visi lietuviai turistai vasaros metu no- rėtų savas gimines, vasarvietes, didesniuosis miestus aplankyti, vietoje su artimaisiais žmonėmis nuosirdžiai pabendrauti. Bet rusai atvykusiems iš už tūkstančių mylių ir išleidusiems gražias pinigų sumas lietuviams parodo tik vieną Vilniaus miestą. Kyla klausimas: kodėl

JONAS VAICIUNAS

OI, SKRISKIT, SKRISKIT Į MASKVOS MIESTELI!

Juo toliau, juo daugiau mū- suomenėn, siūčia visokių su- siuntinius. Tie pasiuntiniai ne- bo skaldytojų. Ir visai nenuo- stabu, nes maskviškis okupan- tas veržle veržiasi visokiomis priemonėmis lietuviškojon vi-

rusai neleidžia mums tėviškes, vasarvietes, miestus Lietuvoje lankyti?

Rusų ir jiems pasidavusių lietuvių sąžinė suteršta šlykščia Lietuvos okupacija. Sovietinei santvarkai pa- vojinga, jeigu Lietuvos kaimuose ir miestuose iš naujo plačiau paplis kalbos apie gerą gyvenimą ir nuolatinę pažangą nepriklausomybiniais metais, apie Stalino-Mo- lotovo sąmokslą su Hitleriu-Ribbentropu Lietuvą ru- sams priskirti, jos karinį užgrobimą ir suktą įjungimą į Sovietų Sąjungą. Jie negali leisti, kad gyvu žodžiu ir vi- sai artimų žmonių nuosirdžiai būtų pasakojama apie laisvą ir gerą gyvenimą Vakarų pasaulyje, apie lietu- vių pastangas išlaisvinti Lietuvą iš sovietinės priespaus- dos.

Iš antros pusės, jie negali rodyti lietuviams turis- tams kokį begalinį skurdą kasdien kenčia jų tėvai, bro- liai, sesers, sunkiai bedirbdami kolūkiuose ar įvairiose įmonėse. Jie negali atskleisti baises artimųjų likimo partizaninėse kovose, Sibiro tremtyje ar mažai daliai sugrįžus į Lietuvą.

Iš viso rusai negali leisti mūsų keliauninkus vykti į tėviškes, nes tų tėviškių, kaip mes jas palikome, jau ne- bėra. Per 25 metus jos netaisomai galutinai susidėvėjo, daug kur išgriautos, bet iš naujo neatstatytos. Žmonės gyvena susigrūdę ir dideliame varge. Kiek geriau — miestuose. Puikios Lietuvos ūkininkų sodybos išnyko. Uderlingoje Suvalkijoje kalneliai išlyginti, durpinyčios užverstos, pievos išartos, upeliai paversti grioviais. Kur pažiūrėsi — tik arimai, arimai, arimai. Rusai gerai su- pranta, kad iš Amerikos ar kito kultūringo krašto atvy- kes keliauninkas, pamatęs baisųjį savosios giminės vaizdą, pasilikis visam laikui sovietinės santvarkos prie- šas. Kam jiems didinti savųjų priešų skaičių?

Iš visos rusai negali leisti mūsų keliauninkus vykti į tėviškes, nes tų tėviškių, kaip mes jas palikome, jau ne- bėra. Per 25 metus jos netaisomai galutinai susidėvėjo, daug kur išgriautos, bet iš naujo neatstatytos. Žmonės gyvena susigrūdę ir dideliame varge. Kiek geriau — miestuose. Puikios Lietuvos ūkininkų sodybos išnyko. Uderlingoje Suvalkijoje kalneliai išlyginti, durpinyčios užverstos, pievos išartos, upeliai paversti grioviais. Kur pažiūrėsi — tik arimai, arimai, arimai. Rusai gerai su- pranta, kad iš Amerikos ar kito kultūringo krašto atvy- kes keliauninkas, pamatęs baisųjį savosios giminės vaizdą, pasilikis visam laikui sovietinės santvarkos prie- šas. Kam jiems didinti savųjų priešų skaičių?

Iš visos rusai negali leisti mūsų keliauninkus vykti į tėviškes, nes tų tėviškių, kaip mes jas palikome, jau ne- bėra. Per 25 metus jos netaisomai galutinai susidėvėjo, daug kur išgriautos, bet iš naujo neatstatytos. Žmonės gyvena susigrūdę ir dideliame varge. Kiek geriau — miestuose. Puikios Lietuvos ūkininkų sodybos išnyko. Uderlingoje Suvalkijoje kalneliai išlyginti, durpinyčios užverstos, pievos išartos, upeliai paversti grioviais. Kur pažiūrėsi — tik arimai, arimai, arimai. Rusai gerai su- pranta, kad iš Amerikos ar kito kultūringo krašto atvy- kes keliauninkas, pamatęs baisųjį savosios giminės vaizdą, pasilikis visam laikui sovietinės santvarkos prie- šas. Kam jiems didinti savųjų priešų skaičių?

Iš visos rusai negali leisti mūsų keliauninkus vykti į tėviškes, nes tų tėviškių, kaip mes jas palikome, jau ne- bėra. Per 25 metus jos netaisomai galutinai susidėvėjo, daug kur išgriautos, bet iš naujo neatstatytos. Žmonės gyvena susigrūdę ir dideliame varge. Kiek geriau — miestuose. Puikios Lietuvos ūkininkų sodybos išnyko. Uderlingoje Suvalkijoje kalneliai išlyginti, durpinyčios užverstos, pievos išartos, upeliai paversti grioviais. Kur pažiūrėsi — tik arimai, arimai, arimai. Rusai gerai su- pranta, kad iš Amerikos ar kito kultūringo krašto atvy- kes keliauninkas, pamatęs baisųjį savosios giminės vaizdą, pasilikis visam laikui sovietinės santvarkos prie- šas. Kam jiems didinti savųjų priešų skaičių?

ne savo lietuvių vardą, nežiū- rint, kad lietuviu save ir va- dina.

Labai gerai žinome Ameri- kos Lietuvių Tarybos ir kitų Lietuvos Laisvinimo veiksmų nusistatymą, liečiantį lietuvių išsivijios santykius su pavergta Lietuva. Jų nevertėtų čia kar- toti, nes kartota šimtus sykių, ir jeigu kas nenori žinoti ar girdėti, tai to laisva valia. Te- pasirenka ir patį velnią iš pra- garo, bet tegul nevaicina didė- lio patrioto, dargi kovotojo už krašto išlaisvinimą.

Vieną gražų vakarą ir man skambtelėjo vienas bičiulis: atleik, girdi, pasiklausyti, ką šneka jaunas vyras, neseniai iš okupuotos Lietuvos atvažia- vęs.

Aišku, pokalbis ne kur nors kitur, o vienoje užėigoje. O, koks mielas ir malonus atvy- kelis. . . Leiskite dalelę to nu- girsto pasikalbėjimo Tau pa- teikti, Skaitytojau.

— Kodėl jūs bijote ir neva- žiuojate į Lietuvą? Kas jus laiko?

— Ką tamsta plepi? Mes sy- kį nuo bolševikų pabėgome, tai negrįšime daugiau, kol jie bus Lietuvoje. Grįšime, kada Lietuva bus laisva, — atsakė vyresnio amžiaus tautietis at- vykusiam "svečiui".

— Jūs nesuprantate manęs, — labai jau švelniu tonu, stengdamasis rodyti tikrą nuo- širdumą, nesutiko jaunas pa- siuntinis iš Lietuvos. — Jūs pabėgote, mus palikote vienus kovoti prieš rusus. Mums sun- ku, nes ne per daug mūsų yra. O, kad pabėgėliai grįžtų, mū- sų būtų daugiau, būtų leng- viau ir su rusais kovoti.

— Pagalvok, tamsta, ką šne- ki, jaunas žmogau, — jau pik- tesniu tonu rėžė jaunikiui tas vyresnio amžiaus, matyt, bu- vęs valdininkas nepriklauso- moje Lietuvoje. — Kišti sma- kui galvą į nasrus? Tod koki- o būs mes išbėgome? Jeigu jau bėgome, tur būt, žinojome nuo ko ir kodėl. O dabar, tamsta, čia kažkokiais sumetimais at- važiaavęs, nori mus įtikinti, no- ri mus priversti galvoti, kaip Maskva. . . Ne, to nebus, jau- nuoli! . . . Tu (šnekantysis per-ėjo į familiarų toną su "tu") neieškok čia kvalesnių už sa- ve. Jeigu partija tave atsiuntė, taip ir sakyk, tai, nors nebus piktas, o prieš mus kokį patrio- tų nevaidink! Vaziuok sau, iš kur atkeliavęs ir nekelk panik- os tarp mūsų.

— Nepykite, nesikarščiuoki- te. . . Nėra taip, kaip Jūs sa- kote. Mes tikrai taip galvojame, kaip aš šneku.

— Kas mes? Burliokų patai-

kūnai, — neiškentė dar vienas, domingai pokalbio besiklau- sęs. — Vaziuok į Maskvą ir pa- sakyk, kad tokių kaip patys mums daugiau nesistų.

Pokalbis lygi ir pakriko, bet "svečias" vėl grįžo prie tos pa- čios temos.

— Ir taip mažai lankosi iš- jūsi Lietuvoje savo tėvų, bro- lių ir kitų giminių lankyti. Jie- jūsi laukite laukia, taip seniai besimatę.

— O kokiems velniams? Kad Vilniuje kelias dienas šunų se- kamam pabūti? Jeigu jau "jie" tokie geri, tegul išleidžia ma- no gimines pas mane į Ameri- ką. Čia jiems laisvas kelias — niekas jų netrukdytų, — kur no- ri, ten gali važiuoti. Kodėl ne- leidžia? Kodėl ir kitų nelei- dzia, kurie dar senosios lini- jos laikosi? Iš kitos pusės, ar tu tikras, kad aš gausiu leidi- mą įvažiuoti? Kas tau garan- tuoja? Jei nori žinot, aš tikrai negaučiau to "malonumo"!

— Kad jūs visi kažin kaip savotiškai galvojate. Žinoma, yra tokių, kurie negali gauti leidimo įvažiuoti. Kam reiki- ta, tas turi sąrašus. . .

Vienas nutarė, jog neverta su jaunuoju šnekėtis, o kitas pradėjo pokalbį apie sporti- ninkus.

— O, lietuvių yra gerų spor- tininkų. Tarptautinio maslo. Yra ir mūsų (mano pabraukta, J. V.) valstybinėje komando- je. Atstovaujaučių Sovietų Są- junga.

Dar keletą žodžių pasiklau- siau. Dalykas pasidarė visai aiškus. Jeigu jau Tarybų Są- jungos valstybinės rinktinės vadina "savo" ar "mūsų", bet ne tiesiog sovietų — matyt, iš kokio kelmo išspirtas.

Tuokie dažnai atsiunčiami pas artimuosius, gimines. Ar- ūmieji patys pasirūpina jų at- vykimu aplankyti, visai nenu- jausdami, ką jie atsišviečia. Yra buvę atsitikimų, kad to- kius "svečius" atkvietėjas yra išmetęs po kelių dienų.

Žinoma, nėra reikalo juos išmesti. Tegul sau būna ir ple- pa, tik mes neprivalome to- kiais plepalais tikėti. Turime visiems laikams atsiminti: ką siūlo okupantas, tikrai mums nepadės, o ką siūlo mūsų pa- čių išsivijios organai — siūlo tik gera linkėdami ir lietuviams ir laisvinimo kovai. Aišku, verčiau mūsų laisvinimo organais tikėti, bet ne mask- viškiais, nors kai kada mums atrodo mūsų veiksmų siūly- mas nevykdytinas ar nesu- prantamas. Arba nepriimti- nas. Bet ar okupantų valdžios organų pasiūlymas jau priim- tinesniu pasidarė? Žinoma, ne,

ne, — neiškentė dar vienas, domingai pokalbio besiklau- sęs. — Vaziuok į Maskvą ir pa- sakyk, kad tokių kaip patys mums daugiau nesistų.

Pokalbis lygi ir pakriko, bet "svečias" vėl grįžo prie tos pa- čios temos.

— Ir taip mažai lankosi iš- jūsi Lietuvoje savo tėvų, bro- lių ir kitų giminių lankyti. Jie- jūsi laukite laukia, taip seniai besimatę.

— O kokiems velniams? Kad Vilniuje kelias dienas šunų se- kamam pabūti? Jeigu jau "jie" tokie geri, tegul išleidžia ma- no gimines pas mane į Ameri- ką. Čia jiems laisvas kelias — niekas jų netrukdytų, — kur no- ri, ten gali važiuoti. Kodėl ne- leidžia? Kodėl ir kitų nelei- dzia, kurie dar senosios lini- jos laikosi? Iš kitos pusės, ar tu tikras, kad aš gausiu leidi- mą įvažiuoti? Kas tau garan- tuoja? Jei nori žinot, aš tikrai negaučiau to "malonumo"!

— Kad jūs visi kažin kaip savotiškai galvojate. Žinoma, yra tokių, kurie negali gauti leidimo įvažiuoti. Kam reiki- ta, tas turi sąrašus. . .

Vienas nutarė, jog neverta su jaunuoju šnekėtis, o kitas pradėjo pokalbį apie sporti- ninkus.

— O, lietuvių yra gerų spor- tininkų. Tarptautinio maslo. Yra ir mūsų (mano pabraukta, J. V.) valstybinėje komando- je. Atstovaujaučių Sovietų Są- junga.



Prezidentas Dwight D. Eisenhoweris pasirašė įstatymą, pripažįstantį Ha- vaju salias 50-ta JAV valstija.

Mielas Skaitytojau, tebūnie leista tik šiaip sau tokį palygi- nimėlį padaryti tarp jų ir mū- sų. Ir truputį šypletėti.

Iš atvykstančių į šį kraštą iš pavergtos Lietuvos tokių agen- telių dažnai pasitaiko. Tik vieni pasirenka vienokį meto- dą, kiti — kitokį. Netiesiogini- ū okupantai pritaręjų at- vyksta labai daug. Vieni turi meluoti, nes palikę anapus sa- vor vaikus ar tėvus, brolius ar seseris, — kiti per dvidešimt penkerius metus — ar buvę Si- bire ar ir ne — jau praplautas smegenimis. Ką jūs manote? Jeigu net ir mūsų gyvenime, mūsų išsivijios tarpe, po devyniolikos — dvidešimties metų gyvenimo Amerikoje pasirodo nutautėjimo ar "pri- sitaikymo" žymių, nuolat kal- te kalant ir stiprinant tautinį išlikimą ir kovos dvasią.

O ten per dvidešimt penke- rius metus tikrai daugelio plauamos smegenys galėjo kapituoti, diena iš dienos besiklausant tarybinio "tro- jaus" gurbimo ir pabėgusių "fašistų" niekinimo.

Ten nepriklausomybės min- tis gniauziama taip, kad apie ją neleistu nė žodeliu užsimin- ti. Maskvos tarimu: štai, da- bar jums laisvė ir nepriklausomy- bė, o anksčiau buvo buržu- azinė priespauda. . .

Išplovė, išplovė smegenes mūsų brolius ir sesėms. Tik, žinoma, ne visiems. Dar ne- išplautomis smegenimis, jeigu jų nepavyksta išplauti, šio krašto niekad nematys. . .

Skriskit atgal į Maskvos miestelį, nekvestieji bernužė- liai!

A. ERDVILAS

UKRAINA

13

Ypatingu užsispyrimu naciai griovė ukrainietiškaį švietimą. Pirmaisiais mė- nesiais susikūręs platus pradžios ir vidu- rinčių mokyklų tinklas, civilinės vokiečių valdžios buvo sunaikintas. Tik kur ne kur paliktos mokyklos buvo paimtos griežton vokiečių kontrolėn. Panašaus likimo susi- laukė ir ukrainietiškos kultūrinės įstaigos ir institucijos. Bet kokios organizacijos buvo uždarytos, meno kūriniai arba sunai- kinti arba išvežti į Vokietiją. Bibliotekos buvo deginamos. (Kijevo Mokslų Akade- mijos bibliotekos didžioji dalis buvo su- kūrėnta vieton malkų 1942 - 1943 m. m. žiemą). Visuotinis ir planingas naikini- mas vyko visose srityse. Kartu buvo žudo- ma ir tautos dvasia. Kaip pavyzdys minė- tina valdžios instrukcija Geštapiui, kurioje pastarasis buvo raginamas ne tik nedraus- ti, bet įvairiais klastotais būdais raginti ir remti jaunimo nusikaltimus, ypač pa- leistuvystę, ir kt.

Iš ukrainiečių širdžių buvo plėšte plė- šiamas ir brangiausias jų turtas — Dievas, kuriam bolševikinės vergijos metu jie ro- dė tokią heroišką ištikimybę. Visas baž- nytninis gyvenimas buvo tiesioginėje vokie- čių komisarių žinioje. Jie skyrė kunigus, tvarkė religinį švietimą, o svarbiausia — kursė religines grupes ir rėmė jų vaidus.

Iš didžiųjų religijos gynėjų ukrainie- čiai daugiausiai ir ypatingai gerbia Katali- kų bažnyčios galvą metropolitą Andrių Septickį, savo nepalaužiama energija, drąsa ir tiesos meile tuolaikinėje Ukraino- je jis buvo tapęs legendariniu asmeniu, gerbiamu ir katalikų ir pravoslavų.

Tačiau skaudžiausiai ukrainiečius pa- lietė darbo jėgos gaudymas. Jis buvo pats ryškiausias genocidinės nacių politikos požymis. Gaudymai ir deportacijos į Vo- kietiją vyko visą okupacijos metą. Tuo būdu tūkstančiai pačių pajėgiausių žmo- nių žuvo koncentracijos stovyklose ir fro- tuose, dirbdami vokiškajai karo mašinai.

Šie keli sakiniai yra tik nuotrupos tos tragedijos, kurią ukrainiečiai išgyveno nacių okupacijoje. Ji negali būti atvaiz- duota. Ji turi būti išgyventa.

Pasiruošimas ginkluotai kovai. Ukrai- niečių laisvės kova antrojo pasaulinio karo metu turėjo dvi fazes: pasyvių rezisten- cijos ir atviro karo. Supratę tikruosius vokiečių tikslus, jie išvystė organizuotą, pasyvių ir visuotinį pasipriešinimą. Tuo pačiu metu visais būdais skubiai buvo ruo- šiamasi ginkluotai kovai. Pasyvios kovos laikotarpis truko beveik du metus. Pradžioje spontaniška ši kova netrukus tapo organizuota rezistencija. Šiame laikotar- pyje svarbiausių vaidmenį vaidino atkutu- si, nors ir suskilusi, Ukrainiečių Nacio- nalinė Organizacija. Vėliau pasyviajai re- zistencijai virtus atvira kova jai vadovavo

gerai organizuota legendarinė UPA — uk- rainiečių partizanų armija.

Charakteringa, jog nuo pat pirmos dienos ukrainiečiai kovojo prieš abu savo priešus — nacius ir komunistus. Pagaliau ukrainiečiai suprato, jog tik abiemis imper- ialistams žlugus, jiems išmūš laisvės va- landa. Jei likimas lėmė kitaip, tai ukrai- niečių kaltinti negalima. Jų kova buvo ir yra garbinga ir heroiška.

Kaip minėta, laisvės kova pradžioj bu- vo pasyvaus — sabotazinio pobūdžio. Ji nebuvo organizuota, neturėjo bendros va- dovybės, bet tikslaus plano, nors kartu ji buvo visuotinė, nes į ją jungėsi kiekvienas ukrainietis, kiekvienas kaimas, kiekviena organizacija ir partija. Tačiau kiekviena sritis turėjo savo atskirus vadus, atskirus metodus, nes veikimo sąlygos buvo skir- tingos. Šis laikotarpis pasižymėjo gerai iš- vystytu sabotazu ir savųjų agentų tinklo sukūrimu. Jis svarbus dar ir tuo, jog jamė prasidėjo ir partizanų būrių organizavi- mas mūskuose.

Faktiškai ukrainiečių laisvės kova pra- sidėjo pirmomis karo dienomis, kai jie turėjo dar daug vilčių į naujuosius naci- nius okupantus. Jau 1941 m. birželio 30 d. Lvove Bandera sušaukė tautinį seimą ir paskelbė Ukrainos nepriklausomybę. Tuo pačiu buvo sudaryta ir provizorinė vyria- sybė su Jaroslavu Stecko prieky. Po kelių dienų susikūrė ir Tautinė Taryba, kurios pirmininku tapo Dr. Kostas Levickis. Ta-

ta, nors vokiečiai dar ilgokai leido uk? rainiečių masėms žaisti atgauta laisve, bet kokia organizuota, oficiali veikla buvo tuoj sustabdyta. Taryba ir vyriausybė po kelių dienų buvo išvaikyta. Žymesnieji vadai — Bandera, Stecko, Melnykas buvo areštuoti ir išsiusti į koncentracijos sto- vyklas.

Tai buvo pirmasis vokiečių — ukrai- niečių susirėmimas. Netrukus ir plačio- sios masės pajuto geležinę vokiečių ranką ir suprato jų kėslus. Palaipsniui stiprėjo pasipriešinimas. Prasidėjo mūsų anksčiau minėtas pasyviųjų rezistencijos laikotar- pis. Jis truko apie du metus. Kai pagaliau pasyvioji rezistencija virto aktyvia gink- luota kova, ukrainiečiai buvo jau susior- ganizavę, susidrausminę ir sukaupę didė- les pajėgas. Tuo metu laisvės kovos prie- kyje atsistoję UPA, kurios istorija yra ne- atsiejamai surišta su sekusio dešimtmečio visos tautos laisvės kovų istorija.

UPA — UKRAINSKA POVSTANCA ARMIA

Laisvės šaukliai. UPA — ukrainiečių partizanų armijos pradžios ieškotina jau pirmosiomis karo dienomis. Kai visa tauta dar pergyveno blaškymosi laikotarpį, kai kurie ukrainiečių vadai griebėsi ginklo ko- vai su besitraukiančia bolševikų kariuo- mene, vėliau su gausiais komunistų parti- zanais, dar vėliau su okupantais naciais. Tai buvo UPA pradžia. Tačiau tuo metu palaidi partizanų būriai nesivadino nei

tuo vardu, nei pagaliau vedė sistemingą kovą.

UPA branduoliu laikytina Taras Bulba — Boroveco vadovauta maždaug 10,000 vyrų armija, kuri iš visų partizanų dalių išsiskyrė geriausia organizacija, sėkminga veikla ir aiškiu tikslu: bekompromisine kova už visišką Ukrainos nepriklausomy- bę. Pradžioj ir ji nesivadino UPA; tuo vardu ji pasivadino, kai pradėjo kovą su vokiečiais.

UPA susikūrė tik trečiaisiais karo me- tais, kai jau visi Ukrainos miškai buvo pilni partizanų, priklausančių jau tik trims armijoms: banderaviciams, melnykivi- cams ir pirminei UPA. Pastarosios inicia- tyva visos trys grupės sudarė vieną armi- ją, pasivadino UPA ir pakluso vienam vadui, kuriuo tapo gen. Taras Čiuprinka. Taip gimė UPA — stipriausia ir veiksmi- giausia partizanų armija už geležinės sienos.

Išvysčiusi nepaprastai stiprią veiklą karo pabaigoj ir pirmisiais pokario me- tais, UPA ir šiandien tebekovoja, nors ko- vos metodai yra pakeisti.

UPA buvo savanorių organizacija. Į ją priimami tik sąmoningi ukrainiečiai patri- otai, žiną savo tikslą ir pajėgią nešti sunkią UPA kario atsakomybę.

(Bus daugiau)

Skaitykite ir platinkite Dienraštį "N a u j i e n a s"

DR. ANNA BALIŪNAS
AKIU, AUSŲ, NOSIES
IR GERKLĖS LIGOS
PRITAIKO AKINIUS
2858 W. 63rd STREET
Ofiso telefonai: PProspect 8-3229
Žeizid. telefonai: WAilbrook 5-5076
Valandos kasdien nuo 10 iki 12 val.
ir ryto ir nuo 7 iki 3 val. vak. Treč.
uždaryta. Kitu laiku susitarus.

rez. tel. 239-4683
DR. K. G. BALUKAS
AKUSERIJA IR MOTERŲ LIGOS
GINEKOLOGINE CHIRURGIJA
6449 So. Pulaski Rd. (Crawford
Medical Building). Tel. LU 5-6444
Prima ligonius pagal susitarimą.
Jei neatsiliepiama, skambinti 374-8012

DR. S. BIEŽIS
Telefonai: PProspect 8-1717
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3148 WEST 63rd STREET
Val.: kas diena po pietų 1-3; vak. 7-8
tiksliai antradieniais ir penktadieniais.
Trečiadienį, ir sekmadienį, ofisas uždarytas.
Rez.: 3241 WEST 66th PLACE
Phone: RPublic 7-7868

DR. PETER BRAZIS
PHYSICIAN AND SURGEON
2434 WEST 71st STREET
Ofisas: HEmlock 4-5849
Rezid.: 388-2233
OFISO VALANDOS:
Pirmadienį, ketvirtadienį, nuo 1-4 ir 7-9,
antradienį, penktadienį nuo 1-5, treči-
adienį, ir sekmadienį, ofisas uždarytas.

Ofiso — HE 4-5758.
DR. M. BUDRYS
ALERGIJA
2751 WEST 51st STREET
Valandos: antradieniais, penktadieniais
2-9 v., šeštadieniais 10-1 v. p. p.
Ligoniai priimami pagal susitarimą.

Dr. Ant. Rudoko kabinetai perėmė
optometristas
DR. EDMUND E. CIARA
2709 W. 51st STREET
Tel.: GR 6-2400

Val. pagal susitarimą: Pirm., ketv.
1-4, 7-9, antradienį, penktadienį, ir
sekmadienį, 10-2 val.
Rez. GI 8-0873

DR. W. M. EISIN-EISINAS
AKUSERIJA IR MOTERŲ LIGOS
GINEKOLOGINE CHIRURGIJA
6132 So. Kedzie Ave., WA 5-2670
Valandos pagal susitarimą. Jei neat-
siliepiama, skambinti MI 3-0001.

DR. A. JENKINS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3844 WEST 63rd STREET
OFISO VALANDOS:
Kasdien nuo 1-4 popiet ir 6-8 val.
Trečiadienį, uždaryta.
Ofiso telefonai: POrsmouth 7-6000
Rezid. telefonai: GArden 3-7278

Tel. ofiso: PR 8-7773; rez.: PR 6-4732
DR. A. MACIŪNAS
CHIRURGAS
2858 W. 63rd STREET
Val.: pirmadienį, ketvirtadienį, 5-8 val. vak.,
antradienį, penktadienį, 1-4 popiet.
Ofiso telefonai: HE 4-1818 arba RE 7-9700
Rezidencijos: PR 6-9801

DR. J. MEŠKAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
VIDAUS LIGŲ SPEC.
2454 WEST 71st STREET
Priėmimo val.: nuo 9-11 val. ryto ir
nuo 4-8 val. popiet. Seštadienį, nuo
9:00-2:00 p. p.
Trečiadieniais uždaryta.

ASSOCIATE OPTOMETRISTS
Lietuviškai kalba
Dr. FRANK PLECKAS, OPT.
3424 W. 63rd St., GR 6-7044
Tikrina akis. Pritaiko akinius ir
"contact lenses".
Valandos pagal susitarimą.
Uždaryta trečiadieniais.

DR. LEONAS SEIBUTIS
INKSTŲ, POSLĖS IR
PROSTATOS CHIRURGIJA
OFISAS 2454 WEST 71st ST.
Val.: antradienį, nuo 2-5 popiet, ketvirdienį,
nuo 6-8 vak.
Ofiso telefonai: 776-2880
Naujas rez. telefonai: 448-5545

DR. P. STRIMAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika ir chirurgija
Ofisas 2750 West 71st St.
Tel. 925-8296
Valandos 2-8 val. vak. Penktadienį
10-12 ir nuo 2 iki 8 val. vak.
Sekmadieniais ir trečiadieniais
uždaryta.
Rez. tel.: WA 5-3099

DR. VYT. TAURAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika, spec. MOTERŲ LIGOS
Ofisas: 2652 WEST 59th STREET
Tel.: PR 8-1223
OFISO VAL.: pirmadienį, antradienį, trečiadienį,
ir penktadienį, 2-4 val. vak. Seštadienį,
ir 2-4 val. popiet ir kitu laiku
pagal susitarimą.

DR. V. P. TUMASONIS
CHIRURGAS
2454 WEST 71st STREET
Ofiso telefonai: HEmlock 4-2123
Rezid. telefonai: GIBson 8-6195
Prima ligonius pagal susitarimą. Dėl
valandos skambinti telefonu HE 4-2123
jei neatsiliepiama, tai telefonai: GI 8-6195



Detroito Lietuvių Organizacijų Centro Komisijų bendra grupė su jaunu VII Amerikos Lietuvių Kongreso darbu vykdyti. Iš kairės į dešinę: Irena Laurinavičienė, Rimas Sukauskas, Rožė Ražauskienė, pirm-
lininkas Kazys Vaškulis, Stefania Kaunelienė, Antanas Sukauskas, Marcelė Grinienė, Petras Januška. Stovi:
Lilija Garliauskaitė, Rūta Kaunelytė, Antanas Norus, Regina Juškaitė, Robertas Selenis, Birutė Januškaitė,
Vladas Štuskas, Birutė Januškienė, Petras Pajogius, Valentina Motraitė, Marytė Sukauskaitė, ir Saulius
Šimoliūnas. Trūksta Elzietos Paurazienės ir iš jauno Komisijos Valdo Duobos, Algio Ratniko, Šarūno Li-
šausko, Vytauto Baukio, Audronės Tamulionytės, Onos Valytės, Danos Valytės, Vilijos Baukytės, ir Graži-
nos Vaškelytės.

Tel. Ofiso: 847-5900; rez. PR 6-4250
DR. V. VILEIŠIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
756 WEST 35 STREET
(Kampus Halsted ir 35-os gatvių)
Priėmimo valandos: kasdien 1-4 p. p.
ir 6-8 val. vak. Seštadieniais 1-4 p. p.
Trečiadienį, ir sekmadieniais uždaryta.

P. ŠILEIKIS, O. P.
ORTHOPEDEAS-PROTEZISTAS
Aparatai - Protezai, Med. Ban-
džiai. Speciali pagalba kojoms
(Arch Supports) ir t. t.
Val.: 9-4 ir 6-8. Seštadieniais 9-11.
ORTHOPEDEJOS TECHNIKOS LAB.
2850 West 63rd St., Chicago, Ill. 60629
Telefonai: PProspect 6-5084

MOVING
Apraustas perkraustymas
iš įvairių atstumų.
ANTANAS VILIMAS
823 W. 34 Place
Tel.: FRontier 6-1882

PERKRAUSTYMAI
MOVING
Leidimai — Pilna aprauda
ZEMA KAINA
R. SERENAS
2047 W. 67th Pl. WAilbrook 5-8063

GRADINSKAS
JEI LANGAS BENT
15 INČŲ,
TAI GALIMA GAUTI
ORO VESINTUVĄ
2512 W. 47 ST. — FR 6-1998
Lietuvi, eik pas lietuvi!

SOPHIE BARCUS
RADIO ŠEIMOS VALANDOS
Visos programos iš WOPA,
1490 kil. A. M.
Lietuvių kalba: kasdien nuo pirm-
dienio iki penktadienio 10-11
val. ryto. — Seštadienį ir sek-
madienį nuo 8:30 iki 9:30 val.
ryto.
Vakarų šou: Pirmadieniais 7 v. v.
Tel.: HEmlock 4-2413
7159 So. MAPLEWOOD AVE.
CHICAGO, ILL. 60629

**FOREST FIRES HURT
OUR FOREST FRIENDS**
Our wildlife has no defense
against the careless use of fire.
So please follow Smokey's ABC's:
Always hold matches till cold.
Be sure to drown all campfires,
stir the ashes, and drown
them again. Crush all
smokes dead out.
Please! Only you can
prevent forest fires



250 MILIJONŲ ŽMONIŲ KALĖJIME

Ką rašo rusai rašytojai apie gyvenimą Sovietų Sąjungoje
Liet. Enciklopedija rašo, kad 1962 metais Sovietų Sąjungoje buvo 221,465,000 gyventojų ir kad per metus ten priauga apie 3,5 milijonus. Taigi, šiemet — turėtų būti pilnas pusrėčio šimto milijonų žmonių viename milžiniškame kalėjime...
Kalėjimas kalėjimui nelygu. Yra įkalinami trumpam termi-
nui, yra kalėjimai su sportu, muzika, mokyklomis, kalinių "unijomis" ir streikais; bet yra kalėjimas, kur visam amžiumi — nuo lopšio iki grabo lentos yra įkalintas kiekvienas žmogus su kūnu ir dvasia, labiausiai dvasia. Toks yra didysis amžina-
sis žmonių kalėjimas, pasivadi-
ngs Sovietų Sąjunga, Sovietų Sąjuzas, kažkodėl mūsų lietu-
vių įprastas hibridiškas vadinti
vienu rusišku antru lietuvišku
žodžiu — Sovietų Sąjunga.
Niekas laisvėje gimęs ir au-
ges, ar kad ir prieš 20 metų į
laisvę ištrūkęs neįsivaizduoja ir
neįsivaizduoja apie amžinąjį
kalėjimą, kaip patys tame ka-
lėjime nusmerkti visą amžių
kalėti kaliniai. Ir niekas negali
vaizdžiau nusakyti, kaip rašyto-
jai, ypač rusai — nariai tos tau-
tos, kuri tą kalėjimą įsteigė, iš-
plėtė ir išrafino iki viduram-
žių inkvizicijos ir naujausių
laikų načių kacetų "meno".
"Žmonėms, kurie niekuomet
negyveno diktatūros arba fa-
sistų teroro režime, sunku yra
suprasti tą didįjį tylą, kokia
yra apgaubusi Sovietų Uniją",
rašė dabar į Vakarus pabėgęs
žymus sovietų rašytojas Anato-
lijus Kuznecovas savo dienyne
dar 1967 metų pavasarį. Prieš
pabėgdamas jis savo dienyne
mikrofilme išsivežė šmugelio
priemonėmis.
"Vieninteliai žmonės, kurie
šiandien turi teisę Rusijoje kal-
bėti, yra melagiai; žmonės, kurie
sąmoningai leido išplauti savo
smegenis, arba paprasčiausi
idiotai".
Sovietuose nėra absoliučiai
jokių politinių debatai, yra tik
oficiali propaganda. Ten nėra
jokios filosofijos, kadangi žmo-
nės, kurie save vadina filoso-
fais, tik aikvoja savo laiką ir
energiją dėstydami ir aiškinda-
mi marksizmą... Šių dienų
Rusijoje taip pat nėra jokios to
vardo vertos literatūros. Yra
vien propaganda. Kad ir ma-
žiausia dabartinės politinės si-
stemos kritika arba abejonės
dėl tos sistemos pareiškimas
yra visiškai negalimas.
"Yra buvę žmonių istorijoje
brutalių diktatūrų laikotarpių",
sako minėtasis rusų rašyto-
jas, "bet niekados dar nebuvo
tokios diktatūros, kuri taip kie-
tai laikytų sugniauzusi savo na-
guse tokius milžiniškus kie-
kius žmonių, kaip dabartinėje
Sovietų Sąjungoje".
Sovietų Sąjuzė (atsiprašau,
Sąjungoje) žmogus visą savo
amžių gyvena baimėje, kad kar-
tais nepasakytų ką nors, ko jis

neturi sakyti. "Sovietų Sąjunga
yra fašistinė valstybė. Intelektu-
aljai Rusijoje yra nelaimin-
giausieji žmonės pasaulyje.
...Rusija faktiškai yra vienas
gigantiškas cirkas, kur gyvuliai
sėdi narvuose, kai visuomeninis
gyvenimas yra tik nuolatinis
vaidinimas ringe", konstatuoja
Kuznecovas, kurs tikrai gerai
žino ką sako.

Kodėl sovietų literatai
taip žūdo?
Į tą klausimą, rodos, aiškiai
atsakė pačių sovietų vienas pir-
maeilis literatų minėtasis Ana-
tolijus Kuznecovas. Jis pasakė:
"Man buvo lemta gimti Rusijoje,
je, toje daug kentančioje šal-
je ir tai reiškia, kad aš buvau
pasmerktas visą savo amžių gy-
venti baimėje. Nuo penktų me-
tų amžiaus jau gyvenau baim-
ėje: ankstybųjų 1930 metų
badas, areštai, teismai ir depor-
tacijos nuo 1937 iki 1939 metų,
paskui karas su Vokietija ir po-
karinio laikotarpio baisenybės
ir nuolatinė baimė, priedais
prievaratos tyla... Tokia yra
kiekvieno Rusijos žemėje gi-
musio dalis. Kiekvienas, ir tie
kurie valdo ir tie, kurie yra val-
domi; tie kurie baudžia ir tie,

Pranešame giminėms, draugams ir pažįstamiems, kad
šių metų rugpjūčio 24 dieną, sulaukęs senatvės, po ilgos ir
sunkios ligos Baltimorėje, Md., mirė ilgametis gydytojas
Anykščiuose, bolševikų kalyns, Lietuvos kariuomenės gy-
dytojas
A. A.
KAPITONAS DR.
ADOMAS LASKAUSKAS
Laidotuvės įvyks trečiadienį, 1969 metų rugpjūčio 27
dieną, 9 val. ryto, Baltimorėje, iš Šv. Alfonso bažnyčios.
Nuliūdę praneša,
Sūnus Kęstutis su šeima.

PADEKA
A. A.
ELENA ŠIMKIENĖ - GRUBLIAUSKAITE
Gyvenusi 1430 So. 48 Ct., Cicero, Illinois
Mirė 1969 metų rugpjūčio 18 dieną. Palaidota Lietuvių Šv. Ka-
zimiero kapinėse.
Ji pati jau negali atsidėkoti visiems už jai suteiktą paskutinį
patarnavimą, todėl mes, jos artimieji, reikiame nuširdžiausią mūsų
padėką visiems giminėms, draugams ir kaimynams, už velionei ir
mums parodytą prielankumą.
Dėkojame už gėles, Šv. Mišių aukas už jos sielą ir palydėjimą į
amžino palios vietą.
Dėkojame klebonui kun. Stankevičiui ir kun. Sugintui už gražų
pamokslą ir iškilmingas laidotuvių apeigas. Dėkojame vargonininkui
A. Skriduliiui už giesmes ir visiems grabnešiams.
Taip pat didelę mūsų padėką Laidotuvių Direktoriams Butkui -
Vasulėiui.
Visiems, visiems nuširdžiausias dėkui, O tau, mūsų mylima
Elenute, su liūdesiu tarlame: Išėkis ramiai šaltoje žemėje ir lauk
mūsų.
Vyras Kazys, sesuo Monika ir brolis Stanislovas

kurie yra baudžiami, bijosi. Jie
bijosi vieni kitų, o labiausiai bi-
josi patys diktatoriai"...

Kas gali išverti gyventi to-
kiame košmare? Daug gerų
žmonių neištvėrė. Ana Sergie-
jus Jeseninas, vienas iš pirmų
jų sovietiniame košmare išau-
gusių rašytojų, mielai pasirin-
kęs mirtį kaip nuolatinis teis-
mus ir sovietų torturas. Per
pažintį su garsiaja amerikiete
Izadora Duncan gavęs išgirsti ir
patirti, kad kitapus Sovietijų su-
pančios geležinės uždangos yra
laimingesnis, nes laisvas, pasau-
lis, jis parašė savo draugui kir-
tą eilėraštį, kad jo akis, kurios
atsimerkė ir pamatė tiesą, "tik
mirtis beužmerkis", ir nusivylęs
komunistiniu rojumi pasikorė...

Kitas, daug žadantis jaunas
poetas Vladimiras Majakovskis
— nusišovė, dar kitas Aleksan-
dras Fadžėvas, Pasternako drau-
gas, nusišovė pirmą parašydama
du laišku — vieną savo
žmonai, antrą sovietų komu-
nistų valdžiai. Šio laiško turi-
nys niekada nebuvo paskelb-
tas ir kai "Tyliojo Dono" au-
torius Šolochovas norėjo apie tą
laišką sužinoti ir atitinkamoje
įstaigoje paklaustė, jam buvo at-
sakyta: "Jei žinotumėte, kas
tame laiške buvo rašyta, nieka-
dos nedrįstumėtė net klausiti"...
Kitas rašytojas Tvardovskis pa-
ties Chruščiovo paklaustė. Gav-
o atsakymą: "Yra dalykų, ku-
riuos gali žinoti daugiausiai tik
du ar trys žmonės partijoje".
Išsokdamas iš kelinto aukšto
nusižudė žymus gruzinų auto-
rius Tabidze. Ką jis buvo para-
šęs ir dėlko žudėsi, tik sovietų
žvalgyba nežino, nes vos tik Ta-
bidze užsimušė, kai atskubėju-
si policija pirmųjų pirmiausiai
sukonfiskavo, užantspaudavo ir
išsivežė visus jo raštus...

Stalino siautimo laikais galą
gavo dar du gruzinų rašytojai
— Mikavili kaip didžiosios kru-
vinosios "čistkos" auka, o Paolo
Kašvili pats nusižudė — nusišo-
vė. Taip pat patį nusižudė ka-
lėjime pasikardama poetė Ma-
rija Cvietajeva, garsaus rusų
istoriko Hovaiskio dukterėčia.
J. Pr.

"NAUJIENOS" KIEKVIEŅO
DARBO ŽMOGAUS
DRAUGAS IR BIČIULIS

**DON'T set his
world on fire**



PIRKITE JAV TAUPYMO BONUS

**GELININKAS
(PUTRAMENTAS)**
Liekamumo arba lūdesio valandoje
gražiausios gėlės ir vainikai, antka
pių papuošimai ir sezoninės
kapams gėlės.
ROY R. PETRO (PUTRAMENTAS)
5525 So. Harlem Ave. — 586-1220

GUŽAUSKŲ
BEVERLY HILLS GELINČIA
GĖLĖS VISOMS PROGOMS
2443 WEST 63rd STREET
Telefonai: PR 8-0933 ir PR 8-0934

PETKUS
TĖVAS IR SŪNUS
MARQUETTE FUNERAL HOME
2533 W. 71st Street
Telefonai: GRovehill 6-2345-6
1410 So. 50th Ave., Cicero
Telefonai: TOWNhall 3-2108-9
TRYNS MODERNISKOS KOPLYČIOS
AIKSTĖ TUTOMOBILIAMS PASTATYTI

Laidotuvių Direktoriai
MAŽEIKA & EVANS
6845 SO. WESTERN AVE.
TRYNS MODERNISKOS
AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS
MASINOMS VIETA
REpublic 7-8600 REpublic 7-8601

EUDEIKIS
SENIAUSIA IR DIDZIAUSIA LAIDOJIMO ĮSTAIGA
Laidotuvių direktoriai:
DOVYDAS P. GAIDAS GERALDAS F. DAIMID
4605-07 So. HERMITAGE AVENUE
Tel.: YArds 7-1741 - 1742
4330-34 So. CALIFORNIA AVENUE
Telefonai: LAFayette 3-0440
MODERNISKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

NARIAI:
Chicago
Lietuvių
Laidotuvių
Direktorių
Asociacijos
AMBULANCE
PATARNAVI-
MAS DIENA
IR NAKTĮ
★
TURIME
KOPLYČIAS
VISOSE MIESTO
DALYSE

PETRAS BIELIŪNAS
4348 So. CALIFORNIA AVE. Phone: LAFayette 3-3572

BUTKUS - VASAITIS
1446 So. 50th Ave., Cicero, Ill. Phone: OLYmpic 2-1003

LACKAWICZ IR SŪNUS
2424 WEST 69th STREET REpublic 7-1213
2314 WEST 23rd PLACE Virginia 7-6672

ANTANAS M. PHILLIPS
3307 So. LITUANICA AVENUE. Phone: YArds 7-3401

P. J. RIDIKAS
3354 So. HALSTED STREET Phone: YArds 7-1911

GEORGE F. RUDMIN
3319 So. LITUANICA AVE. Tel.: YArds 7-1138-1139

VISI LIETUVIAI BIZNERIAI
GARSINKITĖS NAUJIENOSE
5 — NAUJIENOS, CHICAGO 8, ILL. — TUESDAY, AUGUST 26, 1969

LIETUVIŲ KULTŪRINIAM DARŽELIUI 40 METŲ



Lietuvių Kultūrinis darželis

Šį rudenį spalio mėn., sueina 40 metų nuo Clevelando Lietuvių Kultūrinio Darželio įsteigimo. Tai vienintelis pasaulyje toks paminklas mūsų tautai.

Liet. Kult. Darželio Sąjunga rengia 40 metų sukakties minėjimą šia tvarka:

1. Diena — Sekmadienis, rugsėjo 7. Pamaldos Sv. Jurgio bažnyčioje 10:30 val.

2. Po pamaldų — iš bažnyčios važiuoja į Lietuvių Darželį, trumpai programai.

3. Po programos darželyje vyks į Naujos Parapijos apatinę salę pietų. Kaina asmeniui tik \$2.50. Jaunimui \$1.25.

4. Po pietų — minėjimo programa, kalbos ir meninė dalis. Taipgi bus rodoma istorinis filmas nuo Darželio įsteigimo iki Mairono paminklo atidengimo iškilmių.

Norintieji dalyvauti prašomi įsigyti bilietus pietums pas platintojus arba prie įėjimo. Kviečiami dalyvauti: visu-

menė, organizacijų valdybų atstovai ir skyrių bei draugijų valdybų atstovai, visuomenės veikėjai, visoje programoje. Tel. HE 1-6344, arba AN 1-0969.

Darželio Sąjungos valdyba: K. S. Karpus, pirm.; Juozas Sadauskas, vicepirm.; Mary Trainauskas, sek.; Vytautas Brazulis, išd.; Pola Glugodienė, rengimo narė.

Vyt. Brazulis — 321-2443. J. Sadauskas — 481-0693. Ig. Visockas — 371-9796. P. Glugodienė — 761-2899.

Melrose Parko kolonijoje

Miesto valdžia Lietuvių gegužinėje

Melrose Parko ir apylinkės Lietuvių Amerikos Piliiečių Klubu gegužinė įvyko rugpjūčio mėn. 10 d. Maywood miškelyje. Oras buvo gražus ir malonus. Gegužinėje dalyvavo Melrose Parko miesto burmistras Jacob La Spisa, miesto sekr. John Otmaskin, tarybos narys — Sam Bružas ir kiti aukšti pareigūnai. Tai į p sakant, lietuvių gegužinėje dalyvavo visa miesto valdžia ir corpore. Atvykęs "Lietuviai Televizijoje" vedėjas p. Slutas gegužinės dalyviams nufilmavo ir dalį vaizdų parodė rugpjūčio mėn. 17 d. televizijos programoje. Kontrastas, kad lietuvių piknike, kuris yra vienintelis metuose mūsų apylinkėje, lietuvių dalyvavo daug mažiau, kaip kitų tautybių žmonių. Kad piknikas įvyks klubo vadovybė pasiuntė visiems lietuviams pakvieti-

DAŽYMAS

Pigiai dažau kambarius, valau kilimus ir baldus. I. RUDIS Tel. CL 4-1050

Apdraustas perkraustymas

Pigus ir sąžiningas patarnavimas. Naujais kraustymo įrankiais. Ilgų metų patyrimas.

AL NAUJOKAITIS

2022 W. 69 ST. CHICAGO, ILL. 60636. Tel. WA 5-9209

HIGH RATES

4.75%

Per annum on regular Savings



5.25%

Per annum on Investment Bonus

Savings Insured to \$15,000.00

BRIGHTON SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION 4071 Archer Ave., Chicago, Illinois 60632

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

Licenzijuota lietuvių įmonė, registruota U. S. Department of Justice

COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.

MARQUETTE GIFT PARCELS SERVICE

2608 W. 69th St., Chicago, Ill. 60629. — Tel. WA 5-2787 2501 W. 69th St., Chicago, Ill. 60629. — Tel. WA 5-2737 3333 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608. — Tel. 254-3320

DEIDELIS PASIRINKIMAS medžiagų ir visų kitų Lietuvoje pagedaujanų prekių labai prieinamomis, žemesnėmis negu kitur kainomis. KREIPKITES į mūsų vienintelę Čikagoje lietuvių įstaigą, turinčią teisę SAVO VARDU siųsti siuntinius tiesiai iš Čikagos į Lietuvą. Vedėjai: E. ir V. ŽUKAUSKAI

mus, bet ir tas nepadėjo. Piknike matėsi tie patys veidai, tie patys žmonės, kurie visados lankosi parengimuose, minėjimuose, ir susirinkimuose. Kur yra kiū! Jų mūsų apylinkėje yra ne mažai, skaičiuojama šimtais! Reikia atvirai pasakyti, kad lietuvių nesolidarumas, ligotas išdidumas, smerktinas nepaslinkumas ar "šeimų rateliai" kenkia ne klubo ar kitų organizacijų veiklai, bet sau patiems ir kolonijos gyventojams — lietuviams ir jų interesams. Dabar-ties Melrose Parko miesto valdžia yra palanki lietuviams ir su jais skaitosi. Miesto politikieriai skaito, kad kolonijoje randasi dvi didesnės gyventojų tautinės grupės — lietuvių ir italai. Klubu vadovybė visomis progomis atskirais laiškais, biuletenyje (primena lietuviams ir nurodo, kad miesto politikieriai) daugiausia tautinė grupė — lietuvių tautinė gyventojų grupė nėra solidari, nėra vieninga, rinkimuose į miesto valdžią negali rimtai pakenkti. Klubas rengė pikniką ne pasipelnymui, bet tik kultūros reikalingam lėšų sukaupimui. Visados, sena tradicija, visas pelnas paskiriamas šalpai, laisvinimo reikalams, kultūrinei paramai ir Lietuvių Fondui, kurio klubas yra nariu seniai. Klubu piknike buvo "liaudis", bet nesimatė "aukštosiomis" klasės, nesimatė "srovinių" vadų, nesimatė aukų "prašytojų", nesimatė "šeimų ratelių" asmenybių, nesimatė ir ty, kurie turėdami bėdą ar nesuipratimą su miesto valdžia bėga į klubą prašyti pagalbos. Nematonu spaudoje tas priminti, bet negarbinga būtų ir tiesos paneigti.

Dalyvis

"Vandalai" kaštuoja 2 milijonus dolerių

Chicago miesto mokyklų pareigūnų apskaičiavimais, "vandalizmas" prieš mokyklas 1968 metais buvo dar 2 trečdaliais nuostolingesnis kaip metais prieš tai ir nuolat didėja.

Šiemet mokyklų pastatams ir įrengimams buvo padaryta nuostolių už \$1,942,546; 1967 metais nuostolių buvo už \$1-205,574.

Dėl padėgikų gaisrų nuostoliai mokyklose padidėja 478 nuosimčiais; nuo įsilaužymų ir aplipėsimų padvigubėjo — iš \$143,283 iki \$290,799.

Langų išmušimų padaugėjo iš 90,996 langų stiklų iki 113,802. Išlaidos už naujų stiklų sudėjimą padidėjo iš \$800,000 iki \$950,000.

Miesto švietimo tarybos vienas direktorius John Borling sako, kad už to vandalizmo slepiasi kai kas daugiau. "Aš manau, kad mokyklos taip atakuojamos, kadangi jos reikiama kai kurį autoritetą, o autoritetas šiandien yra bendrai atakuojamas".

Vonioj skersai Michiganą

Elektronikos mechanikas Victor Jackson iš East Lansing, Mich., prieš mėnesį laiko bandė syki savo metalinėje baltai emaliuotoje vonioj perplaukti skersai Michigano ežerą. Tuomet dėl didelio vėjo jam nepavyko.

Jis bandė praeiti sekmadienį antrą kartą ir po 14½ valandos iš Ludington, Mich., atplaukė į Manitowoc, Wis. Jis turėjo 2 arklų jėgos motorėlį

HELP WANTED — FEMALE Darbininkų Reikia GENERAL OFFICE MUST TYPE WILL TRAIN for Relief switchboard.

Interesting duties. Pleasant working conds. in growing nat'l organization. Good starting salary. Company benefits. Free coffee. Modern air cond. office. Call

Mrs. BANKS 527-3700

STENO - TYPIST Some Experience Pleasant working conditions in growing national organization, near north loop location.

GOOD STARTING SALARY — COMPANY BENEFITS FREE COFFEE — MODERN AIR CONDITIONED OFFICE.

Call Mrs. BANKS — 527-3700

HELP WANTED — MALE Darbininkų Reikia MACHINIST

Terrific future for right man. New clean factory. Hospitalization and life insurance. Many company benefits, near North. Call Mr. GREEN TA 9-1412

BUSINESS CHANCES Bizno Progos BUSINESS FOR SALE

Taste Freeze Franchise. Good Location. Well Established. Open All Year Round. Serve Hot Sandwiches. 637-8106. After 7 P. M. or Wed. & Thurs. All Day.

PARDUODAMA TAVERNA SU NAMU. Senai įsteigta ir gerai eina biznis. Parduosim už gerą kainą pasilyma, nes savininkai nori išeiti poilsui. 2445 W. 71 St. PR 8-9856.

o gazolino beturėjo tik pusę "pantės".

Šautuvai ežere

Du scuba narūnai, benarstydami Michigano ežere ties Shedd Akvariumu, pastebėjo dugne sumestus ginklus. Pranešus policijai, iš ežero per 65 pėdas nuo kranto buvo ištraukti 17 šautuvų, kurių vieni buvo pusiau automatiški, kiti pilnai automatiški užsienių gamybos ginklai.

Spėjama, kad ginklai buvo sumesti maždaug prieš porą savaitių.

TRUMPAI

— Algirdas Pužauskas, Naujienų pirmo puslapio redaktorius baigė dviejų savaitių atostogas ir grįžo prie savo pamėgto darbo.

— Lietuvių Kongreso metu Detroito pamaldas laikys iš Romos atvykęs vyskupas A. Deksnys, 26 metus buvęs East St. Louis Alto skyriaus narys ir ilgametis to skyriaus pirmininkas.

— Biržietis Jonas Gaidelis, Lietuvių kariuomenės savanoris ir atkaklus kovotojas prieš sovietų okupaciją, praeitą šeštadienį, rugpjūčio 23 dieną, minėjo savo 70 metų sukaktį. Alto patalpose surengtoje puotoje dalyvavo visa eilė įtakingų Amerikos lietuvių visuomenės atstovų, jų tarpe Alto pirmininkas Eugenijus Bartkus, Jonas Jasaitis, Jonas Talalas ir kiti. Visi sveikino sukaustuvininką Gaidelį, linkėdami jam sveikatos ir patvarumo.

♦ Santaros - šviesos Federacijos metinis suvažiavimas įvyks š. m. rugsėjo 3—7 d. d. Tabor Farmoje, Sodus, Michigan. Jo metu, būtent šeštadienį, 8 val. vak., bus didžiulis literatūros vakaras, kuriame dalyvaus Marius Katiliškis, Kostas Ostrauskas, Liūnė Sutema, Algirdas Landsbergis, Henrikas Nagys ir eilė kitų. Visuomenė suvažiavime ir literatūros vakare kviečiama gausiai dalyvauti. (Pr).

REAL ESTATE

REAL ESTATE FOR SALE Namai, Žemė — Pardavimui REAL ESTATE FOR SALE Namai, Žemė — Pardavimui

PASKOLOS, PERKANT NAMUS, DAROMOS ILGIEMS TERMINAMS IR ZEMAIMS NUOSIMČIAIS MENESINIAIS ISSIMOKĖJIMAIMS DEL VISU INFORMACIJU, KREIPKITES I MUTUAL FEDERAL SAVINGS PETRAS KAZANAUSKAS, prezidentas 2212 W. Cermak Road Chicago, Ill. Virginia 7-7747

PLATUS PASIRINKIMAS NAMŲ PIRKIMUI BUTŲ NUOMAVIMUI — NOTARIATAS — VERTIMAL DRAUDIMO AGENTŪRA PATARNAUJA VISAIMS DRAUDIMO REIKALAIMS J. BACEVIČIUS — BELL REALTY INCOME TAX SERVICE 6455 So. Kedzie Ave. — PProspect 8-2233

• NAMŲ IR BIZNIŲ PIRKIMAS - PARDAVIMAS • NOTARIATAS • PATVIRTINTI VERTIMAI • IMIGRACIJOS POPIERIAI • PAJAMŲ MOKESČIAI — INCOME TAX. LEONAS REAL ESTATE 2735 WEST 71st STREET TEL. 925-6015

NORIME PIRKTI NEDIDELĮ NAMĄ, ramią vietą apie Marquette Parko apylinkę. Skambinti: 964-1827.

HOME INSURANCE Call: Frank Zapotis 3208 1/2 W. 95th St. GA 4-8654

NORVILA REAL ESTATE AND BUILDERS 2658 WEST 9th STREET PProspect 8-5454

K. ERINGIS CALIFORNIA SUPER SERVICE Taisomi auto motorai, stabdžiai, tune-ups ir t. t. 4824 So. CALIFORNIA AVE. CHICAGO, ILL. TEL. VI 7-9327

IŠ GERŲ RANKŲ 2 BUTŲ MORAS, naujas šildymas, platus lofas, geležinė tvora. Marquette Parko. \$21,000. 8 KAMBARIŲ MORAS. 2 mašinių tūro garažas, plytelių vonia, kabinėtu virtuvė, gazu šildymas. Apie 67-tą ir Rockwell. \$22,500. 2 BUTŲ SVARUS, tvirtas mūras. Naujas gazu šildymas. Blokas nuo Marquette Parko. \$27,500. DVARAS Lietuviškame Lemont. 2 metu, 7 kambarių mūras. Daug žemės sodui ir alyejoms. Pamatykite. 5 KAMBARIŲ (3 miegamųjų), apie 10 metų gelsvas mūras. Garažas, karptai ir aluminium langai. Marquette Parko. \$23,900. 4 BUTŲ MORAS Gage Parke, geri gražūs butai, garažas. \$41,000. LOTAS 30 p. Marz. Pke. \$11,000.

A. & L. INSURANCE & REALTY A. LAURAITIS INCOME TAX 4645 So. ASHLAND AVE. LA 3-8775 (Currency Exchange įstaigoj) Pigūs automobilių draudimai.

Valdis Real Estate 2458 W. 69th St. Tel. RE 7-7200

TERRA Brangenybės, Laikrodžiai, Dovanos visoms progoms 3237 WEST 63rd ST., CHICAGO Telef. 434-4660

Šimkus Real Estate NOTARY, INCOME TAX SERVICE 4259 So. MAPLEWOOD AVENUE Tel. CL 4-7450

A. TVERAS LAIKRODŽIAI IR BRANGENYBĖS Pardavimas ir Taisymas 2646 WEST 69th STREET Tel. Republic 7-1941

Greitas ir tvarkingas visokiasių nuosavybių pirkimas - pardavimas. Be to šioje kontoroje daromi ir liūdijami vertimai, užpildomi pildytėbės prašymai, income tax ir įvairūs kitoki blankai. Darbo val.: Kasdien 9—3 ir 5—8.

APDRAUDŲ AGENTŪRA: namų, automobilių gyvybės, sveikatos ir biznio. Patogios išimokėlimo sąlygos. J. BACEVIČIUS 6455 So. Kedzie Ave. PR 8-2233

2 PO 6 MEDINIS ir 3 kambariai rūsyje. Reikia darbo. Ne brangus. Brighton Parke. 2 PO 4 MORINIS. 2 kambariai rūsyje. Garažas. 72 ir Rockwell. \$29,000 2 AUKŠTŲ MORAS su 3 moderniais butais, krautuve, garžu, ir sklypu šalia. 45 ir Wood. \$19,500.

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ IR KITUS KRAŠTUS P. NEDZINSKAS, 4065 Archer, Chicago, Ill. 60632. Tel. YA 7-5980

MARQUETTE PARKO APYLINKĖJE savininkas parduoda 6 kamb. mūrinį bungalovą, 3 miegamieji, čerpių virtuvė, moderni vonia, uždari išmušti porčiai, pilnas rūsys su vonia ir skalbykla, mūrinis 2 mašinių garažas. Virš 20,000. Parodys tiktai susitarus telefonu: 925-9074.

LEO'S SINCLAIR SERVICE Leonas Franckus, Sav. Stabdžiai, sankabos, transmišijos — (Standardinės ir Automatinės) ir motorų remontas. — Towing. 5759 So. WESTERN AVE. Tel.: PR 8-9533

BUILDERS AND CONTRACTORS Namų Statyba ir Remontas HEATING CONTRACTOR Įrengiu naujus ir perstatau senus visų rūšių namo apšildymo pečius ir air-conditioning'į naujus ir senus namus. Įrengiu vandens boilerius ir stogų rinas (gutters). Darbas atliekamas greit, sąžiningai ir garantuotai! Apekačiavimai nemokamai. Turiu leidimus dirbti mieste ir užmiesčiuose. D o m a s Ž u k a u s k a s HEATING & SHEET METAL 4444 So. Western Ave., CHICAGO, ILL. 60609 Tel.: VI 7-3447

AMERICAN TRAVEL SERVICE WALTER RASK, prezidentas 9727 So. WESTERN AVE., Chicago, Ill. 60643. Tel. 238-9787

A. ABALL ROOFING Įkurta prieš 50 metų VISOKIUS STOGUS, rinas ir nutekamuosius vamzdžius sutaisome arba naujus įdedame. KAMINUS ISVALOME ir pataisome. Nudažome namus iš lauko ir atliekame "tuckpointing" darbus. Esame apdrausti, visas darbas garantuotas. S k a m b i n k i t LA 1-6047 arba RO 2-8778 Įkainavimas veitui, krepkitės bet kada.

SKAITYK "NAUJENAS" - JOS TEIKIA GERIAUSIAS, TEISINGIAUSIAS ŽINIAS